Regio Rivierenland

Begroting 2025

Beleid en financiën van Regio Rivierenland voor het jaar 2025

Versie voor het Algemeen Bestuur
d.d. 3 juli 2024

Wat vindt u in de begroting 2025?

Inhoud

Wat vindt u in de begroting 2025	1
De opbouw van de begroting	2
De begroting 2025 samenvatting & ontwikkelingen	4
Besluitvorming over de Begroting 2025	7
Programma 1 – Regionale samenwerking	8
Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening	15
Programma 3 – Algemene baten en lasten	22
Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	26
Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen	30
Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering	31
Paragraaf 4 – Financiering	34
Paragraaf 5 –Verbonden partijen	37
Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage	38
Uiteenzetting financiële positie	46
Meerjarenraming 2026-2029	49
Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage	53

De opbouw van de begroting

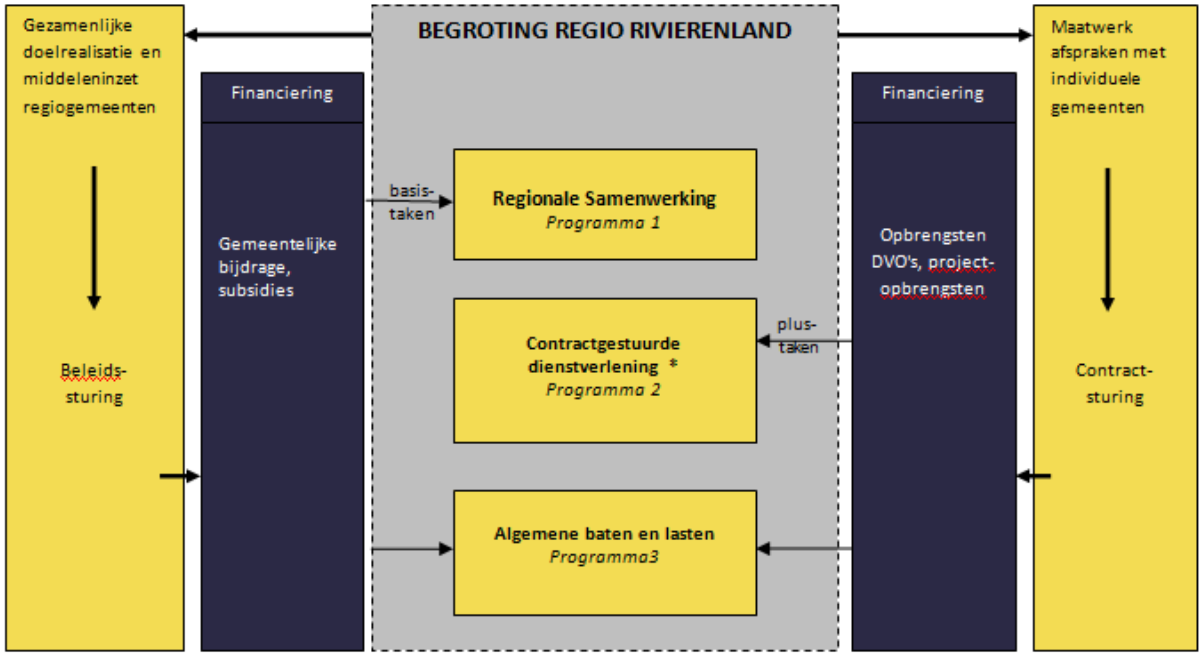
Opzet en inrichting van de begroting

Op verzoek van gemeenten wordt de begroting van Regio Rivierenland zo compact mogelijk gehouden met de focus op financiële verantwoording van de activiteiten die door de Regio worden uitgevoerd voor de aangesloten gemeenten. De programmabegroting geeft een totaalbeeld van de activiteiten van de Regio, de belangrijkste ontwikkelingen, de middelen die met de uitvoering zijn gemoeid en de financiële positie. Bestuurders krijgen met de informatie zoals opgenomen in deze programmabegroting voldoende mogelijkheden voor sturing en controle, zeker nu in programma 3 Algemene Baten en Lasten een goed inzicht wordt gegeven in de algemene dekkingsmiddelen en de overheadkosten.

De programmabegroting 2025 bestaat uit drie programma's. Programma 1 Regionale samenwerking en Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening en programma 3 Algemene baten en lasten.

Door de nadruk die ligt op de financiële verantwoording wordt voor de inhoud - waar dat van toepassing is - verwezen naar de programma's en opgestelde plannen van de (dienst)onderdelen van de Regio. Zo worden dubbelingen voorkomen. In de programma's, jaarplannen en bedrijfsplannen is uitgebreide (inhoudelijke) informatie beschikbaar. De gemeenten verantwoorden de beleidsdoelen en de daarmee gemoeide (al dan niet externe) middelen in hun eigen planning & controlcyclus.

Het bovenstaande is in onderstaand schema samengevat, waarbij tevens de financieringsbronnen zijn aangegeven:

De taken op het gebied van begeleiding, monitoring en terugplaatsing van voortijdig schoolverlaters door het Doorstroompunt (voorheen: Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)) maken onderdeel uit van de taken die in de begroting bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening zijn opgenomen. Aangezien de taken van het Doorstroompunt volledig gefinancierd worden door bijdragen van het Rijk is het Doorstroompunt niet afzonderlijk in het schema opgenomen. De regiogemeenten betalen niets aan de uitvoeringskosten van het Doorstroompunt.

Basistaken en plustaken
In deze begroting worden de baten en lasten op een heldere manier gepresenteerd bij de verschillende (dienst)onderdelen van de Regio. Daarbij worden basistaken en plustaken onderscheiden. Basistaken worden voor alle lid gemeenten collectief uitgevoerd vanuit de solidariteitsgedachte. Financiering vindt plaats door gemeentelijke bijdrage, Rijks- en provinciale uitkeringen en subsidies.

Plustaken worden door Contractgestuurde dienstverlening vraag gestuurd uitgevoerd naar behoefte van (één of meerdere) individuele gemeenten. Hiervoor worden dienstverleningsovereenkomsten per taak afgesloten met (één of meerdere) lid gemeenten afzonderlijk. De gemeenten zijn voor de taken zelfstandig opdrachtgever. Contractgestuurde dienstverlening is opdrachtnemer. Financiering vindt plaats door bijdragen vanuit de individuele gemeenten. Deze geldstromen maken geen deel uit van de gemeentelijke bijdrage.
Gemeenten waarmee dienstverleningsovereenkomsten zijn afgesloten ontvangen informatie op maat over de voortgang en realisatie van de afspraken. Dit valt buiten het kader van deze begroting.
Dienstverleningsovereenkomsten kunnen ook met niet-lidgemeenten en overige organisaties worden afgesloten. Waar dit aan de orde is, wordt dit toegelicht in de bedrijfsplannen.

Inrichting van de programma's van de begroting
In de programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke ondersteuning en procesfacilitering vanuit de Regio (Programma 1 Regionale Samenwerking) en het uitvoerende (dienst)onderdeel van de Regio (Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening). Dit sluit aan bij de inrichting van de organisatie van de Regio. In programma 1 worden de kosten van de regionale samenwerking verwoord. In programma 2 zijn de kosten van de contractactiviteiten in beeld gebracht. In deze twee verschillende programma's komt ook het onderscheid in basistaken en plustaken tot uitdrukking. In programma 3 Algemene baten en lasten zijn de overheadkosten verantwoord, die conform BBV-voorschrift niet aan de programma's worden toegerekend. Daarnaast zijn in programma 3 de centrale budgetten opgenomen voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting (voor zover van toepassing) alsmede het onderdeel Treasury.

Opzet en inrichting van programma 1 Regionale samenwerking
De regionale bestuurlijke samenwerking via Regio Rivierenland wordt via afstemmingsoverleggen tussen wethouders – genaamd portefeuilleoverleggen (pfo's) en speerpuntberaden- georganiseerd. Deze vormen van overleg zijn ingericht als adviserend aan het bestuur van Regio Rivierenland.

De speerpuntberaden richten zich op de procesmatige aansturing en facilitering van onze drie regionale economische speerpunten. De overige portefeuilleoverleggen (pfo's) richten zich op beleidsthema's als mobiliteit, ruimte en wonen. Pfo's nemen geen besluiten over beleidsinhoudelijke keuzes en de financiële gevolgen. Hierover wordt besloten in de colleges en/of gemeenteraden. Binnen elk pfo wordt afstemming gezocht door de afgevaardigde collegeleden op basis van hun collegemandaat.

Dit doen zij aan de hand van een meerjarenprogramma, het regionale Economisch ambitiedocument. Dit document omschrijft welke ambities we op de speerpunten en andere programma's willen realiseren. Het is aan een portefeuilleoverleg om de uitvoering te volgen en te monitoren. Een essentiële taak hierbij is het maken van afspraken over hoe het betreffende programma wordt uitgedragen naar andere overheden en maatschappelijke partners. Aspecten als public affairs en lobby, integraliteit in visies en aanpak, stimuleren van de (boven)regionale samenwerking en subsidieverwerving zullen dan ook vaak aan bod komen. Hierbij wordt uitdrukkelijk de verbinding met het bedrijfsleven, maatschappelijke partijen, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en ondernemende burgers gezocht. Zo zijn er regionale platforms van gemeenten en andere stakeholders actief welke procesmatig worden gefaciliteerd, zoals de stuurgroep Regionale EnergieStrategie en het Regionaal Werkbedrijf-Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt (RW-POA) Rivierenland.

De facilitering van een structureel programma of project beleggen via GR Regio Rivierenland komt tot stand op basis van een idee ergens tussen gemeente(raad) en de regio.
Als eerste stap wordt een initiatiefvoorstel (startnotitie) opgesteld. In dit voorstel worden o.a. de doelstellingen, te bereiken (maatschappelijke) effecten en de reikwijdte van het project bepaald. Daarnaast worden de volgende vragen beantwoord: hoe haken andere gemeenten aan, wie doen en betalen mee, wie leveren inzet, wat is de ondersteunende rol van het Regiokantoor. Het initiatiefvoorstel waar regionaal mee aan de slag wordt gegaan gaat naar de raden. De essentie is dat het programma op regionaal niveau betekenis heeft.

De begroting 2025 samenvatting & ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen	1. Regionale samenwerking
Wat zien we gebeuren? Er staan ons als Nederland een aantal grote, complexe maatschappelijke opgaven te wachten. Denk daarbij aan netcongestie, klimaatadaptatie, energietransitie, het realiseren van de woningbouwopgave, het behouden van de leefbaarheid in dorpen en steden en de bereikbaarheid van ons gebied, inclusief voorzieningen. Al deze opgaven lijken de komende jaren samen te komen en dit vraagt flexibel, domeinoverstijgend en daadkrachtig optreden van de overheid én samenwerkende partners, maar ook helderheid over wie doet wat, en wanneer. Regio Rivierenland realiseert zich dat samenwerking noodzakelijk en cruciaal is. Afzonderlijke partijen kunnen de uitdagingen niet meer afzonderlijk realiseren, aldus de experts. Vanuit onze rol faciliteren we samenwerking tussen de overheden én tussen overheden en andere partners vanuit bijvoorbeeld het onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Onze overtuiging is dat samenwerking loont. Het draagt bij aan het maken van slimmere, toekomstbestendige keuzes, het versterkt de (bestuurlijke) gemeenschap in het gebied, maar samenwerking zorgt ook voor kostenefficiëntie bij de individuele partners. Hiermee worden zowel inhoudelijke als financiële doelstellingen gerealiseerd. Naast het feit dat samenwerken de optelsom van afzonderlijke delen vergroot, versterkt het ook onze positie binnen Nederland en in Europa. Het opent deuren naar andere stromen van financiering die de gemeenten in tijden van afnemende structurele middelen kunnen ontlasten. Op slimme wijze kijken naar inzet van middelen lukt het om binnen de bestaande begroting de balans tussen primair proces en bedrijfsvoering te herstellen. In opdracht van het Algemeen Bestuur wordt de GR herijkt; zijn de huidige taken belegd bij de GR ook naar de toekomst toe dé taken om in regionaal verband op samen te werken, inclusief de bijbehorende processen en afspraken. Dit loopt parallel aan het proces rondom het opstellen van de begroting. Eventuele wijzigingen in de taken van de GR, zullen via begrotingswijzigingen worden verwerkt. **Wat betekent dit voor de begroting 2025?** Er kan een sluitende begroting voor 2025 gepresenteerd worden. Wij zijn ons terdege bewust van de financiële uitdagingen waarvoor gemeenten staan. Door scherp te zijn op de inzet van de aan ons toebedeelde middelen en op zoek te gaan naar andere vormen van financiering en deze mogelijk te maken leveren wij onze bijdrage in deze inhoudelijk en financieel uitdagende tijd.	**Te bereiken effect(en)** Het zorgen voor sterk samenwerkende overheden, ondernemers en overige partners met het doel de onderlinge relaties te versterken, de samenwerking te ondersteunen en regionale ambities en lokale opgaven te realiseren. **Anders in 2025** Een groot aantal documenten/agenda's is de afgelopen jaren vernieuwd dan wel aangescherpt of ontwikkeld. Gedacht kan worden aan de Gebiedsagenda, de Woondeal, het Mobiliteitsplan, het Regionaal Economisch Ambitiedocument et cetera. Net als 2024 is 2025 een jaar waarin de uitvoering van deze documenten centraal staat. Toch vraagt dit van ons allemaal een stapje extra. Extra in die zin dat het integraal, domeinoverstijgend benaderen van opgaven nu meer dan ooit tevoren noodzakelijk is om ze het hoofd te bieden. Juist een overkoepelende benadering (agenda?) en werkwijze is in tijden van afnemende structurele middelen voor gemeenten nodig om investeringen –publiek, privaat en gemeenschappelijke - naar de regio te trekken. Er is een plan gemaakt om structureel kostendekkend, vanuit de eigen begroting, bedrijfsvoering in balans te brengen met het primaire proces. **Belangrijkste aandachtspunten** Het proces van ambitie en doorontwikkeling van de GR wordt naar verwachting eind 2024 afgerond. De resultaten hiervan zullen – wanneer deze afwijken van deze begroting – middels een begrotingswijziging en/of startnotitie worden gewijzigd. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2025** De balans tussen bedrijfsvoering en het primair proces is hersteld. Dit maakt de organisatie op alle vlakken toekomstbestendig.
	Meer informatie over programma 1 op pagina 8

2. Contractgestuurde dienstverlening	3 Algemene baten en lasten
Te bereiken effect(en) Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening aan gemeenten en andere instanties door het leveren van kennis en producten op basis van een goede prijs-/prestatieverhouding. **Anders in 2025** • **Doorstroompunt** Vanaf augustus 2025 wordt voor het Doorstroompunt een wetswijziging verwacht. De doelgroep van het Doorstroompunt wordt daarin verbreed van 23 naar 27 jaar en de doelgroep en inzet van het nieuwe Regionaal programma wordt verbreed naar 27 jaar en de aansluiting op de arbeidsmarkt. • **WMO/Jeugd - beleid** De beleidsmatige samenwerking op het gebied van Wmo/Jeugd maakt geen onderdeel meer uit van de dienstverlening en is ondergebracht bij een gastgemeente. **Belangrijkste aandachtspunten** 1. Bevordering van de realisatie van een kostendekkende uitvoering van de contractactiviteiten, met daarbij het Inkoopbureau als voornaam aandachtspunt. 2. Een verdere professionalisering van de taakuitoefening voor gemeenten en andere (markt-)partijen op basis van de vraagbehoefte. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2025** • Doorstroompunt; de wetswijziging vanaf augustus 2025 heeft gevolgen voor de formatie en de baten/lasten. • Leerplicht; vanaf 2025 koersen we op een uitbreiding van formatie Leerplicht volgens de nieuwe Ingrado-norm. • Een lagere inzet van de reserves t.o.v. voorgaande jaren.	**Algemene toelichting bij het programma** In dit programma zijn de overheadkosten opgenomen, die (conform BBV-voorschrift) niet meer aan de programma's toegerekend worden. Ook de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven, de heffing van vennootschapsbelasting en het resultaat uit Treasury zijn in dit programma verantwoord. **Anders in 2025** • Het treasuryresultaat neemt jaarlijks geleidelijk af in overeenstemming met de meerjarenraming. **Belangrijkste aandachtspunten** 1. Sturen op een efficiëntie- en digitaliseringsslag binnen bedrijfsvoering met een overhead die in balans is met de taken in de programma's 1 en 2. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2025** • Structureel begroten van ondersteunende functies om in balans te komen met de taken in programma 1 en 2. • De functie van manager Contractgestuurde Dienstverlening te laten vervallen ter dekking van de uitbreiding in ondersteunende functies. • Een reguliere toename van de begrote overheadlasten in de begroting als gevolg van indexering van salariskosten en overige kostenbudgetten. • Stijging van werkelijke kosten bij budgetten bedrijfsvoering als gevolg van autonome ontwikkelingen. • In de meerjarenbegroting 2025-2028 is een jaarlijkse verlaging van het resultaat uit treasury opgenomen, omdat als gevolg van de jaarlijkse afschrijvingen de aan investeringen toegerekende rente elk jaar iets afneemt. We behouden in meerjarig perspectief nog steeds een positief treasury-resultaat, dat we via de gemeentelijke bijdrage teruggeven aan de gemeenten.
Meer informatie over programma 2 op pagina 15	*Meer informatie over programma 3 op pagina 22*

De belangrijkste financiële ontwikkelingen en aandachtspunten

Ontwikkeling lasten en gemeentelijke bijdrage in de begroting 2025

- Het bedrag van de lasten in de begroting 2025 is met € 52.000 gedaald t.o.v. de begroting 2024. Het bedrag van de baten (excl. de gemeentelijke bijdrage) is gedaald met € 152.000. Belangrijkste oorzaak van deze afname is lagere baten en lasten voor Inburgering van € 0,3 miljoen door de uittreding van drie gemeenten, lagere baten en lasten voor Versis van € 0,5 miljoen door een technische aanpassing en hogere kosten voor leerplicht van € 0,3 miljoen. Daarnaast zijn de begrote lasten toegenomen door de indexering van de salariskosten en indexering van de overige kostenbudgetten.

- Het voordeel uit treasury is ten opzichte van de begroting 2024 licht gedaald, in overeenstemming met de meerjarenraming uit de begroting 2024. Omdat we de investeringen financieren met eigen financieringsmiddelen (voornamelijk reserves) geven we via de begroting nog steeds een voordelig saldo uit treasury terug aan de gemeenten (in de begroting 2025 een bedrag van € 10.000).

- In de begroting 2025 is het budget voor onvoorziene uitgaven gelijk gehouden aan het budget dat in de begroting 2024 is opgenomen (€ 10.000).

- De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdrage komt uit op een bedrag van € 11,54 per inwoner en dat komt neer op een stijging met € 0,76 per inwoner t.o.v. de begroting 2024 (een toename van het bedrag per inwoner met 7,0%).
  In totaal stijgt de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2024 met € 204.000. Deze stijging is als volgt opgebouwd:
  - Indexatie van materiële en personele budgetten conform kaderbrief: + € 150.000
    Conform de kaderbrief zijn de materiële budgetten geïndexeerd met 2,7% en zijn de salarissen geïndexeerd met de salarisstijgingen in de CAO van 2024 (6%) en een verwachte stijging van 5,8% voor 2025 (conform kaderbrief).
  - Hogere personeelskosten:+ € 15.000
    Uitbreiding bestaande formatie met 4 uur per week voor Public Affairs en Lobby als gevolg van toegenomen urgentie en activiteiten.
  - Toegenomen overheadkosten: + € 39.000
    Als gevolg van mutaties in programma 3 stijgen de overheadkosten. De mutaties betreffen indexatie van materiële en salarisbudgetten, hogere kosten voor ICT, facilitair en personeelsbeheer en verlaging van formatie bij management en ondersteuning.

- De begroting is opgesteld inclusief een geprognosticeerde inzet van (bestemmings-)reserves van in totaal € 86.000. De reserves worden ingezet voor de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur (€ 53.000) en de verbouwingsinvesteringen voor de herhuisvesting (€ 33.000). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. Hierdoor krijgen we niet te maken met een situatie van doorlopende kapitaallasten op het moment dat de bestemmingsreserve volledig is ingezet, en komt het structureel en reëel sluitend zijn van de (meerjaren)begroting niet in gevaar.

Besluitvorming over de begroting

Februari/maart 2024 Ambtelijke voorbereiding

10 April 2024 Behandeling concept begroting door het Dagelijks Bestuur

Indienen van gemeentelijk zienswijzen

Gemeenten kunnen conform de wettelijke termijn schriftelijk hun zienswijze indienen bij het Dagelijks Bestuur. In deze periode worden ook de Portefeuillehouders Financiën van de gemeenten geconsulteerd.

Tot 3 juli 2024 Beoordeling gemeentelijke zienswijzen

De ingediende zienswijzen worden behandeld in de vergadering van de vaststelling van de begroting op 3 juli 2024.

3 juli 2024 Vaststelling begroting door het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland,

gezien het voorstel tot vaststelling van de programmabegroting 2025,

BESLUIT:

1. De programmabegroting 2025 vast te stellen conform het ontwerp.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur in 3 juli 2024.

De secretaris, De vice-voorzitter,

mr. J.W.A. Hakkert S. Stoop

Programma 1 – Regionale samenwerking

Het programma in beeld

Te bereiken effect
Het ondersteunen van de samenwerking tussen de gemeenten en met de provincie, andere overheden en maatschappelijk partners.

Deeleffect
Het versterken van de relaties met gemeentebesturen en met andere regio's in Gelderland.
Het bijeen brengen, verbinden en voeden van overheden, ondernemers en overige partners.

Effectdoelstelling
De bestuurs- en adviesorganen zijn tevreden over de geboden ondersteuning.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:
- Facilitering en ondersteuning van het dossier Ruimte, onder meer in het kader van stikstof, het Regio-arrangement en het programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG)

Reguliere activiteiten:
Bestuurders en gemeentelijke vertegenwoordigers ondersteunen bij:
1. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.
2. Informatie-uitwisseling en kennisdeling, onder andere op de regiomiddagen.
3. Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken.

Deeleffect
Gemeenten en samenwerkende partners ondersteunen met projecten
(faciliteren en procesregie) om lokale opgaven te realiseren + gemeenten versterken in hun regierol op de Speerpunten Agribusiness, Economie & Vestigingsklimaat en Recreatie & Toerisme voor de realisatie van regionale opgaven en doelstellingen uit het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA 2022-2025).

Effectdoelstelling
Gemeenten en bestuurders faciliteren in hun gezamenlijke beleidsmatige activiteiten op o.a. de drie Speerpunten Agribusiness, Economie & Vestigingsklimaat en Recreatie & Toerisme.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:
-

Reguliere activiteiten:
1. Uitvoering van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025.
2. Genereren van subsidies en geldstromen om nieuwe projecten te realiseren.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2025

Beleidskaders
We houden rekening met onderstaande beleidskaders, die in de afgelopen periode geïntroduceerd of gewijzigd zijn:

Naam	Essentie ervan
Regeling Regio Rivierenland	De regeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen voor de inrichting en werking van het samenwerkingsverband.
Ambitiedocument Regio Rivierenland	In 2021 is het Regionaal Economisch Ambitiedocument Regio Rivierenland (REA) voor de periode 2022-2025 opgesteld. In 2025 worden het REA en de benoemde opgaven, programma's en projecten geëvalueerd. Zo kan toegewerkt worden naar een agenda voor na 2025. Het ambitiedocument is een fundamentele bouwsteen voor de integrale Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland.

Concretisering van onze activiteiten in prestatieafspraken

Bij het onderdeel *Het programma in beeld* is een aantal activiteiten benoemd. Daaraan hebben we de onderstaande prestatieafspraken gekoppeld:

Effectdoelstelling	
Activiteit	Prestatieafspraak
1. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.	- Bestuursadvisering gericht op soepele besluitvorming om programma's en projecten te realiseren. - Frequent overleg met de voorzitters van de Speerpuntberaden en overige portefeuillehoudersoverleggen. - Organiseren van Speerpuntberaden op Regiomiddagen. - De aard en de frequentie van de overleggen zijn gerelateerd aan de te realiseren opdracht. - Ondersteunen van gemeentelijke initiatieven.
2. Informatie-uitwisseling en kennisdeling op de regiomiddagen.	Organiseren van besprekingen over actuele thema's en bieden van inspiratie/innovatie. Creëren van een optimaal samenwerkingsklimaat.
3. Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken op de drie Speerpunten en aanvullende beleidsterreinen zoals Mobiliteit, Wonen, Energie en Ruimte.	Het faciliteren van andere organisaties (onderwijs, ondernemers en overheden) in hun samenwerkingsopgaven.
4. Uitvoering van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025.	Door monitoring maken we inzichtelijk wat de effecten zijn van de beleidsvoornemens en de invulling daarvan.
5. Genereren van geldstromen en subsidies om nieuwe projecten te realiseren.	- We zetten de middelen die beschikbaar zijn op lokaal, regionaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau zo optimaal mogelijk in om de doelen van het Regionaal Economisch Ambitiedocument te realiseren. - We genereren subsidies om projecten te financieren. - Verantwoording van ingezette middelen.

Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025
De overkoepelende economische ambitie voor de periode 2022 t/m 2025 is het gericht stimuleren van toekomstbestendigheid en verzilveren van meerwaarde op de economische speerpuntsectoren, als de fundamentele aanjagers van de brede welvaart (welzijn) in de regio. Waar de ambitie in de voorgaande periode op economische groei lag, ligt deze nu bij het creëren van een optimale balans tussen economische groei en draagkracht van de omgeving (leefomgeving, arbeidsmarkt en onderwijs, mobiliteit, verduurzamen). Per speerpunt zijn de onderstaande ambities en opgaven geformuleerd die bijdragen aan het verwezenlijken van de overall ambitie.

Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven:
Verduurzaming van een krachtige banenmotor.
Inzet op een toekomstbestendig logistiek ecosysteem, met focus op stimuleren van vitale werklocaties in de regio.
Om dit te bewerkstelligen wordt gewerkt aan de volgende opgaven:
1. Stikstofaanpak
2. Uitvoeren RPW: Solitaire aanwezigheid in het buitengebied en Ruimtevraag
3. Toekomstbestendige MKB- en familiebedrijven
4. Kenniscluster ontwikkelen en benutten arbeidspotentieel potentieel
5. Iedereen groeit mee
6. Impact ondernemen
7. MIRT: A2 knooppunt Deil – Vught en Goederencorridors (A15)
8. Uitvoeren RPW: Toekomstbestendige bedrijventerreinen

Agribusiness:
Excelleren in Europa als thuismarkt. Renderende innovatieve ketens binnen de glastuinbouw, fruitteelt, paddenstoelenteelt en laanboomteelt. Om dit te realiseren wordt gewerkt aan de onderstaande opgaven:
1. Landschappelijke inpassing bedrijvigheid en gebouwen
2. Ontwikkelruimte voor ondernemerschap:
3. Teeltondersteunende Voorzieningen
4. Datagestuurdheid, hightech
5. Toegevoegde waarde binnen de totale keten (toelevering, productie, verwerking en afzet)
6. Ontwikkelen en benutten en arbeidspotentieel potentieel
7. Circulariteit

Binnen meerdere van bovenstaande opgaven en bijvoorbeeld bij de Europese Unie en bij het Rijk merken we dat voedselzekerheid als thema vaker dan voorheen een rol speelt en beleidsmatige aandacht krijgt.

Recreatie & Toerisme:
Regionale economische groei van recreatie en toerisme in Rivierenland voor bezoekers en inwoners. Zodanig dat er jaarrond een optimale balans ontstaat tussen het aanbod aan vraaggestuurde vrijetijdsbeleving, de toeristische druk en de draagkracht van de omgeving.
Om dit te bereiken wordt gewerkt aan de volgende opgaven:
1. Rivierbeleving & Recreatie plassen
2. Gastvrije Binnensteden
3. Agrotoerisme
4. Cultuurhistorische landmarks
5. Regiopromotie

Meerwaarde regionale samenwerking
Regionale samenwerking op economisch vlak zorgt voor kennisontwikkeling en brengt het de lokale belangen en initiatieven met elkaar in verbinding waardoor slagkracht ontstaat en een integrale aanpak van gebiedsopgaven mogelijk wordt op een groter schaalniveau. Regionale samenwerking en de bijbehorende public affairs &lobby zorgt ook voor een grotere naamsbekendheid en beleidsaandacht voor de regio en de gemeenten daarbinnen. Het zorgt dat maatschappelijke vraagstukken waarvoor samenwerking nodig is, opgepakt kunnen worden en het zorgt voor een versnelling in het bereiken van resultaten door een grotere uitvoeringskracht. Met regionale samenwerking worden bouwstenen ontwikkeld waardoor er o.a. een multiplier op de eigen investering kan worden gerealiseerd.
*Conclusie: s*amen met stakeholders zetten we ons in 2025 in op de realisatie en evaluatie van het regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2022-2025 in combinatie met een Regionaal Stimulerings Fonds.

Public affairs & Lobby
Public affairs &Lobby is als een opgave geformuleerd in het eerste regionale economische ambitiedocument 2016-2020. Het Algemeen Bestuur heeft in december 2023 het 'Public affairs- en lobbybeleidsplan Regio FruitDelta Rivierenland 2024-2028' vastgesteld. Dit plan vormt de basis voor het werken met evenementen, werkbezoeken, inhoudelijke lobbyactiviteiten richting provincie Gelderland, het Rijk en de Europese Unie. FruitDelta Rivierenland wil het platform zijn waar men (de O's) elkaar vindt, samenwerkingen aangaat en waar mooie projecten worden gerealiseerd, zodat de regio uitbloeit tot een regio met brede welvaart voor iedereen die er woont, werkt, onderneemt en leert. FruitDelta Rivierenland zorgt ervoor dat de regio, door de inzet van haar ondernemerschap, tot bloei komt in brede welvaart. We staan voor de uitdaging om inhoudelijke lobbyopgaven te formuleren samen met de O's om beleid en projecten effectief te kunnen uitvoeren in onze regio en zo bij te dragen aan onze maatschappelijke opgaven. De urgentie om capaciteit voor public affairs & lobby in te zetten neemt toe. Zo moeten we investeren in lobbyactiviteiten richting Den Haag om te zorgen dat er aandacht is voor urgente regiospecifieke opgaven rondom bijvoorbeeld mobiliteit en wonen. De versterkte inzet op public affairs & lobby heeft al zichtbaar effect gehad. Zo zijn er in de Tweede Kamer moties ingediend op basis van (in ieder geval deels) onze inbreng en hebben fracties en leden van de Tweede Kamer en Provinciale Staten meerdere werkbezoeken aan onze regio afgelegd. Ook worden er door de versterkte inzet sinds eind 2023 structureel bestuurdersreizen naar de internationale evenementen als 'European Week of Regions and Cities' en 'Grune Woche' voorbereid. De succesvolle inzet op lobby en public affairs leidt weer tot nieuwe lobbyactiviteiten. De bestaande formatie voor public affairs & lobby wordt daarom in de begroting van 0,89 fte naar 1,0 fte (4 uur per week) uitgebreid.

Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland
Hoe halen de vijf o's samen grote subsidies, uitkeringen en fondsen naar de regio FruitDelta Rivierenland, juist in tijden van een mogelijk structurele daling van gemeentelijke inkomsten via de Gemeentefonds? Hoe komen we tot een regionale investeringsagenda (RIA)? Dit is een van de vijf pijlers van de Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland die via GR gefaciliteerd wordt.
In de gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland zijn acht integrale opgaven gedefinieerd waarin een integrale aanpak noodzakelijk is omdat de opgaven niet sectoraal zijn te realiseren. De gebiedsagenda legt de basis voor een werkwijze waarin we samen met partners de beste en slimste oplossingen identificeren en uitwerken voor de complexe integrale opgaven. We gaan aan de voorkant met onze partners in gesprek. Zo boeken we sneller resultaat, kunnen we gerichter lobbyen richting Rijksoverheid en Europa en kunnen we makkelijker financiering krijgen voor de aanpak van onze opgaven.

In 2023 is de werkwijze van de Gebiedsagenda ontwikkeld, gebruikmakend van bestaande overleggen, stuurgroepen en de begeleidingsgroep 'Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland'. Tevens is er een tijdelijk uitvoeringsteam opgericht om de integrale aanpak en werkwijze verder in de praktijk te brengen en samen met regionale partners de eerste stappen richting een regionale investeringsagenda (RIA) te zetten. Dit is een langdurig proces. In 2025 dient deze werkwijze gecontinueerd en verstevigd te worden om de oplossingen voor de complexe opgaven samen met onze partners te identificeren, te financieren en te realiseren. In de Kaderbrief van 2025 is benoemd dat structurele ondersteuning door een uitvoeringsteam noodzakelijk wordt geacht. De noodzaak en urgentie staat nog steeds overeind, maar de eventuele startnotitie voor gemeenteraden volgt uit het proces van de 'Regionale ambitie & doorontwikkeling' dat nog niet afgerond bij het opstellen van de begroting 2025. Daarmee is een eventuele startnotitie en de daaruit volgende eventuele impact niet verwerkt in de onderliggende begroting 2025.

Regionaal Stimuleringsfonds
Het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) is het financiële instrument dat in belangrijke mate bijdraagt aan het realiseren van onze ambities zoals die verwoord staan in het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. Met het RSF investeren wij in projecten van ondernemers en ondernemende inwoners uit onze eigen regio. Deze projecten moeten direct bijdragen aan het realiseren van de gestelde opgaven bij de speerpuntsectoren (Agribusiness, Economie & Vestigingsklimaat bedrijven en Recreatie & Toerisme), zoals vastgelegd in het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. De initiatiefnemers moeten niet alleen goede projectplannen hebben, maar ook eigen kapitaal/ andere financieringsbronnen inbrengen om de projectbegroting rond te krijgen.

Vanuit acht gemeenten wordt jaarlijks 2 euro per inwoner ingelegd in het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF). Voor de begeleiding, coördinatie, communicatie van het RSF een uitvoeringsbudget noodzakelijk. Hiervoor is in de begroting een uitvoeringsbudget opgenomen. Voor verstrekkers van grotere, regionale subsidies en andere middelen– denk aan een Regio Deal- werkt de RSF als een zichtbare multiplier. De aanwezigheid is soms zelfs nodig om aan te tonen als regionale cofinanciering en als tastbaar bewijs dat de gemeenten in Rivierenland bereid zijn om te investeren in regionale ontwikkelingen.

Mobiliteit
De regio Rivierenland ligt centraal in Nederland en is daardoor in trek bij bedrijven en (potentiële) inwoners. De unieke ligging tussen de rivieren geeft de regio haar identiteit, maar het brengt ook uitdagingen met zich mee.

De mobiliteitsopgaven voor onze regio zijn divers, gemeente- en regiogrensoverschrijdend en vragen om een verscheidenheid aan oplossingen. We hebben regionaal onze krachten gebundeld en werken samen met andere regio's, provincies en het Rijk. Dit met één gezamenlijk doel voor ogen: goede en veilige oplossingen voor een duurzaam bereikbare, vitale regio. Dankzij de bijdrage van de gemeenten kunnen wij ook in 2024 gezamenlijk aan de slag met het de doelstelling uit het Uitvoeringsplan Mobiliteit 2023-2026.

Het wegennet en de spoorverbindingen zijn de ruggengraat van onze regio. Samen met het Rijk, provincies Gelderland en Brabant en gemeente Den Bosch werken wij samen aan een betere doorstroming op de A2 Deil-Vught. Gegeven de huidige stikstofcrisis en beleidskeuzes laat de verbreding nog op zich wachten. We zetten ons in op het realiseren van diverse regionale (verkeers-)maatregelen met oog op de doorstroming, leefbaarheid en veiligheid rondom de A2. Ook blijven we ons inzetten voor het in de toekomst verbreden van de A15. De laatste jaren nemen de knelpunten enorm toe en daarom worden ook in 2025 de nodige activiteiten verricht om dit bij het Rijk onder de aandacht te blijven brengen, al dan niet samen met de betrokken provincies Gelderland en Noord-Brabant.

In toenemende mate zal onze mobiliteit beïnvloed worden door de energietransitie, technologische ontwikkelingen en de regionale woningbouwopgave, dit biedt knelpunten, maar ook kansen om de beschikbare ruimte en infrastructuur slimmer te benutten. Samen met de provincie proberen we het mobiliteitsvraagstuk integraler te benaderen. Spitsmijden, hybride werken, deelmobiliteit of samen reizen, bieden kansen om de beperkte ruimte beter te benutten en de CO_2-uitstoot te verminderen. Door nu te investeren in fiets-gerelateerde oplossingen wordt direct bijgedragen aan het verduurzamen van onze mobiliteit en de leefbaarheid van ons landelijk gebied. Leefbaarheid is vaker een issue en het geen uitvoering geven aan cruciale wegenprojecten vraagt om meer samenwerking met het Rijk op andere vormen van vervoer. Flexibel openbaar vervoer kan daarbij een oplossing bieden. Ook zetten we ons in voor het in de vaart houden en het verduurzamen van de veerponten in ons gebied. Deze oeververbindingen zijn essentieel voor onze schoolgaande jeugd, forenzen of biedt recreanten een aangename manier om van de vele rivieren in onze regio te genieten.

Wonen
In 2023 is de Woondeal Rivierenland, een bestuursakkoord tussen Rijk, provincie en gemeenten, ondertekend. Daar wordt in 2025 verder uitvoering aangegeven door onder meer verdere actualisatie van de woningbouwopgave en uitvoering middels een uitvoeringsagenda. Zo wordt er verder handen en voeten gegeven aan het regionale sleutelproject flexwonen, de Versnellingstafel sociale huur Rivierenland en huisvesting aandachtsgroepen. Ook regio specifieke aandachtspunten zoals netcapaciteit en spuitzonering worden uitgewerkt. Voor gemeenten in Rivierenland vormde de Regionale Woonagenda Rivierenland 2020-2030 de basis voor totstandkoming van de regionale Woondeal. Dit gezamenlijke product van zowel de acht gemeenten in Rivierenland alsook de provincie Gelderland bevatte namelijk al afspraken over de woningbouwopgave voor de komende 10 jaar. Zowel kwantitatief alsook kwalitatief. De Woondeal heeft eraan bijgedragen dat de regionale ambities nu nader zijn uitgewerkt in concrete woningbouwafspraken met medeoverheden. Bovendien heeft het intensieve proces van de totstandkoming geleid tot versterking en verbreding van de samenwerking met Woonpartners in Rivierenland.

Op landelijk niveau wordt aan de invoering van de wet 'Versterking Regie op Volkshuisvesting' gewerkt. De wet geeft vorm en inhoud aan de wens om de regie op de volkshuisvesting te hernemen. Hiermee verankert de regering de volkshuisvestelijke taak van alle overheden in de regelgeving en wordt het instrumentarium van overheden versterkt om regie te kunnen voeren. De uiteindelijke invoering van de wet zal onder meer op de provinciale en gemeentelijke verordeningen een impact hebben en voorbereid dienen te worden.

Regionale Energiestrategie (RES)
In het landelijke Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over hoe Nederland haar klimaatdoelen kan realiseren. Een van deze afspraken is dat er regionale plannen worden gemaakt voor wind op land, grootschalig zon en warmte. Naast deze onderwerpen richt de RES-en zich in toenemende mate op het leggen van de verbinding met andere thema's die een relatie hebben met CO_2-reductie zoals duurzame woningbouw en mobiliteit en/of van belang zijn voor het slagen van de energietransitie zoals netcapaciteit, arbeidsmarkt en innovatie.

In totaal 30 regio's hebben een regionale energiestrategie opgesteld, waaronder FruitDelta Rivierenland. Op 1 juli 2021 is de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland ingediend bij het Nationaal Programma RES (NPRES), na vaststelling in alle gemeenteraden, PS en AB Waterschap Rivierenland.

Bij de totstandkoming van de regionale energiestrategie in Rivierenland spelen regionale en lokale stakeholders een belangrijke rol. Ook op Gelders en landelijk niveau werken de RES-regio's en stakeholders nauw samen.

Energiesysteem van de toekomst
Het Nationaal plan energiesysteem (NPE) brengt in kaart hoe het energiesysteem van de toekomst eruit moet zien en wat nodig is om daar te komen. De inzet is een meer sturende rol voor de Rijksoverheid op het gebied van energieaanbod, energie-infrastructuur, ruimte, verdeling en besparing. In het NPE wordt een cruciale rol geschetst voor provincies en gemeenten om op lokaal en regionaal niveau de transitie nader vorm te geven in samenwerking met de netbeheerders en de Rijksoverheid. Dat betekent in samenhang ontwerpen, plannen en uitvoeren. Het kabinet wil hiervoor nieuwe interbestuurlijke afspraken maken. Hierdoor wordt het NPE verbonden aan de opgaven in de verschillende regio's, waar deze effect hebben op het energiesysteem op lokaal of regionaal niveau.
Al ruim voordat het NPE eind 2023 werd vastgesteld werd in Gelderland al samenwerking gezocht rondom het energiesysteem. Directe aanleiding was netcongestie en de noodzaak om tijdig vooruit te kijken. In 2022 stelde provincie Gelderland hiervoor het beleidskader Gelderse Energie Infrastructuur (GEIS) vast, gericht op op 3 sporen:
1. Snelle realisatie geplande uitbreidingen
2. Integraal programmeren
3. Beter benutten netcapaciteit

Binnen GEIS wordt nu samengewerkt via de RES-structuur omdat in de RES betrokken partijen zoals gemeenten, provincie en netbeheerders al meerdere jaren met elkaar samenwerken. De Stuurgroep RES faciliteert het verbreden van dit vraagstuk naar andere regionale opgaven (mobiliteit, wonen, ruimte, EZ en logistiek).

Deze samenwerking vertaalt zich ook in de financiële ondersteuning van de RES door rijk (procesfinanciering), provincie (expertpool warmte, versnellingsteam vergunningverlening) en gemeenten (programmamanager) en capaciteitsinzet van Stuurgroeppartners. De procesfinanciering voor de RES door het Rijk is geborgd tot eind 2030.

Ruimte
Het ruimtelijke domein is sinds tenminste 2021 volop in beweging, mede door urgente opgaven en plannen van de rijksoverheid om de regie op Ruimtelijke Ordening te herpakken en de realisatie van deze opgaven te versnellen. Tegelijkertijd is de personele capaciteit bij gemeenten beperkt. Het is daarom zaak om als regio en gemeenten kennis uit te wisselen en waar mogelijk samen op te trekken en keuzes te maken op basis van een zorgvuldige afstemming van initiatieven.

De ontwikkelingen en opgaven binnen het ruimtelijk domein zijn de komende jaren enorm én zeer urgent. Denk hierbij aan: het regioarrangement en de bijbehorende uitwerking van de agenderende opgaven en het komen tot gebiedsprogrammering, de gebiedsprocessen van het programma VLGG, het aanhaken op en lobbyen voor de subsidiemogelijkheden. Dit vraagt de komende jaren strategische en organiserend vermogen inzet en organiserend vermogen.
Gemeenten kunnen deze ruimtelijke vraagstukken niet alleen oppakken. Regionale samenwerking is, bij deze veelal gebiedsoverstijgende opgaven, noodzakelijk. Het vraagt om een gecoördineerd proces, een gezamenlijke aanpak en kennisuitwisseling. Het PFO Ruimte bewaakt inhoudelijk de integraliteit tussen thema's waar het ruimtebeslag betreft. De taak en zorg is het proces om te komen tot een zorgvuldige, kwalitatieve en effectieve toedeling van functies aan locaties
Vanuit Regio Rivierenland wordt hierin samen opgetrokken met gemeenten, provincie, Waterschap en andere samenwerkingspartners. In de Kaderbrief van 2025 is benoemd dat structurele ondersteuning van het portfeuilleberaad noodzakelijk wordt geacht. De noodzaak en urgentie staat nog steeds overeind, maar de eventuele startnotitie voor gemeenteraden volgt uit het proces van de 'Regionale ambitie & doorontwikkeling' dat nog niet afgerond bij het opstellen van de begroting 2025. Daarmee is een eventuele startnotitie en de daaruit volgende eventuele impact niet verwerkt in de onderliggende begroting 2025.

Logistics Valley Rivierenland (LV-R)
Gelderland werkt en bouwt aan een Logistics Valley als internationale toplocatie voor logistiek in Nederland. Logistiek stopt niet bij de grens en in Logistics Valley werken drie regionale hotspots daarom samen: Rivierenland, Nijmegen en Liemers/Achterhoek. De speerpunten van het uitvoeringsprogramma zijn onder meer optimalisering van de regionale infrastructuur, arbeidsmarkt, duurzaamheid en innovatie.

In het 'Meerjarenprogramma 2025 t/m 2028 *D.O.O.R. (Duurzaam, Ondernemersgedreven, Overheid & Onderwijs faciliterend en Resultaatgericht)* met logistiek in Gelderland Logistics Valley' zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen, die zich richten op een duurzame, veilige en betrouwbare Gelderse Corridor als belangrijke schakel in de Europese Rhine-Alpine Corridor, die loopt van Rotterdam naar Genua in Italië.[1]

[1] Het meerjarenprogramma 2025 t/m 2028 D.O.O.R. is op het moment van het in routing brengen van onderliggende begroting bij Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland voor vaststelling ingediend.

De organisatiekosten voor Logistics Valley Rivierenland bedragen jaarlijks € 120.000.
De provincie subsidieerde afgelopen jaren altijd 75% van deze kosten voor elke hotspot gelegen aan de Gelderse Corridor. De Gelderse corridor is genoemd in het coalitieakkoord. De bijdrage aan deze bovenregionale samenwerking met behulp van Logistics Valley vanuit onze regio is, wanneer de provincie 75% subsidieert, beperkt tot een bedrag van € 30.000 per jaar (25% van de kosten). Dit bedrag is opgenomen in deze begroting. Het meest bekende project van het Gelderse samenwerkingsverband is de jaarlijkse Dag van de Logistiek.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten
Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:
- De gemeentelijke bijdrage bij programma 1 'Regionale samenwerking' bedraagt € 2.951.000 en bestaat uit de bijdrage voor de volgende producten/activiteiten:
  * Algemene Bestuursondersteuning € 1.058.000.
  * Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning € 1.893.000
- Daarnaast zijn in dit programma de middelen opgenomen voor het Regionaal Stimuleringsfonds voor 8 gemeenten van € 2 per inwoner, voor het Mobiliteitsfonds van € 1 per inwoner en de rijksbijdrage voor de Regionale Energie Strategie
- In de begroting is geen inzet van reserves geraamd.

Programma 1 *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**
Lasten	4.303	1.989	2.442
Baten	3.275	832	1.120
Subtotaal	**1.027-**	**-1.157**	**-1.322**
Gemeentelijke bijdrage	2.293	2.747	2.951
Saldo van baten en lasten	**1.266**	**1.590**	**1.630**
Onttrekking reserve	0	-	-
Storting reserve	0	-	-
Resultaat	**1.266**	**1.590**	**1.630**

Toelichting bij de tabel:
De baten en lasten zijn hoger dan in de begroting 2023 omdat we de rijksbijdrage voor de Regionale Energie Strategie in de begroting hebben opgenomen en personele en materiële budgetten zijn geïndexeerd.
Het begrote resultaat van € 1.630.000 (voordeel) is gelijk aan het bedrag van de overheadkosten, die conform BBV-voorschrift niet meer aan het programma worden toegerekend, maar integraal (bij programma 3) worden verantwoord.

Producten
Tot dit programma behoren de volgende producten:
- Algemene bestuursondersteuning
- Speerpunten (speerpuntberaden), beleids- en projectondersteuning & coördinatie/uitvoering Regio Deal
- Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)

Meer informatie is te vinden op onze website www.regiorivierenland.nl/ en www.fruitdeltarivierenland.nl.

Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening

Het programma in beeld

Te bereiken effect
Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening aan gemeenten en andere instanties door het leveren van kennis en producten op basis van een goede prijs-prestatie verhouding.

Deeleffect
Dienstverlening aan de gezamenlijke gemeenten op basis van collectieve/individuele afspraken met gemeenten.

Effectdoelstelling
Gemeenten voeren op basis van gezamenlijkheid taken uit en zijn tevreden over de kwaliteit en kosten van de geleverde taken.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:
-

Reguliere activiteiten:
Uitvoeren basistaken op het gebied van:

1. Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar tot en met 22 jaar. En monitoren en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie van 16 tot en met 22 jaar. Vanaf augustus 2025 wordt de wettelijke uitvoeringstaak tot 27 jaar. (Doorstroompunt).
2. Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van het Doorstroompunt.
3. Uitvoering (van een gedeelte) van de leerplichtfunctie en preventieve inzet voor de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
4. Preventieve en repressieve werkzaamheden op het gebied van de Participatiewet en de Wmo- en Jeugdwet voor de regiogemeenten (Sociale Recherche).
5. Inkoopondersteuning en advies voor de regiogemeenten en voor gemeenschappelijke regelingen.
6. Participeren en waar mogelijk ontwikkelen van acties op het gebied van samenwerking en shared services en initiëren van projecten.
7. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis).
8. Contractbeheer en leveranciersmanagement op het gebied van Wmo/Jeugd.
9. Ambtelijke ondersteuning Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt (RW-POA).
10. Uitvoeren (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de regiogemeenten.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2025

Concretisering van onze activiteiten in prestatieafspraken

Bij het onderdeel *Het programma in beeld* is een groot aantal activiteiten benoemd. Daaraan hebben we de onderstaande prestatieafspraken gekoppeld:

Effectdoelstelling basistaken	
Activiteit	Prestatieafspraak
1. Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar tot en met 22 jaar. Monitoren en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie van 16 tot en met 22 jaar (Doorstroompunt). Vanaf 8-2025 wordt de wettelijke taak van het Doorstroompunt uitgebreid naar inzet op jongeren tot 27 jaar. 2. Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van Leerplicht en het Doorstroompunt, jongeren van 12 tot en met 22 jaar. Vanaf 8-2025 wordt de inzet van het Regionaal programma uitgebreid naar jongeren tot 27 jaar en aansluiting op de arbeidsmarkt.	- Op hoofdlijnen staan de volgende punten centraal: • Uitvoeren van trajecten en projecten voor jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten. Het creëren van een sluitende aanpak in de ketensamenwerking. • Voorkomen van verzuim en schooluitval bij jongeren die nog bij het onderwijs ingeschreven staan (preventie). • Het monitoren en in samenwerking met keten-partners ondersteunen en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie, bijvoorbeeld bij de begeleiding naar vervolgonderwijs of werk. • Jaarlijks wordt de effectrapportage vsv opgesteld en ingediend bij het ministerie OCW. • Tot stand brengen en coördinatie van een nieuw Regionaal Programma 2025-2029 in samenwerking met ketenpartners. Inzet op beperken van verzuim en schooluitval en de aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt.
3. Uitvoering (van een gedeelte) van de leerplichtfunctie en preventieve inzet (LP) voor de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. 4. Preventieve en repressieve werkzaamheden op het gebied van de Participatiewet en Wmo- en Jeugdwet voor de regiogemeenten (Sociale Recherche/SR). 5. Inkoopondersteuning en -advies voor de regiogemeenten en gemeenschappelijke regelingen.	- LP: Na afloop van het verslagjaar wordt een jaarverslag opgesteld en begin oktober de wettelijke rapportage (Artikel 25), met daarin een overzicht van de resultaten en de voortgang per gemeente. - LP: Minstens één keer per jaar vindt een evaluatiegesprek plaats met de opdrachtgever over de (kwaliteit van de) dienstverlening. - LP: Vanaf 2025 koersen we op formatie-uitbreiding volgens de nieuwe Ingrado-norm. - SR: uitvoeren van toezichthouderschap in het kader van de Participatiewet en de Wmo- en Jeugdwet. - Inkoop: het begeleiden van rechtmatige en doelmatige inkoop- en aanbestedingstrajecten. - Alle activiteiten worden tegen een marktconforme kostprijs aangeboden die voor alle gemeenten gelijk is. - Dienstverlening kan plaatsvinden aan alle aangesloten gemeenten. Ook kan dienstverlening worden aangeboden aan andere (non-profit) partijen.
6. Participeren en waar mogelijk ontwikkelen van acties op het gebied van samenwerking en shared services en initiëren van projecten.	Continu wordt in samenwerking met de gemeenten bezien of en zo ja, op welke onderdelen verdergaande samenwerking mogelijk is.
7. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis)	Coördinatie en beheer van het regionaal vervoersysteem: - contract- en relatiebeheer - maandelijkse facturering - periodieke monitoring, verantwoording - kwaliteitsmeting en doorontwikkeling van het vervoersysteem
8. Contractbeheer en leveranciersmanagement op het gebied van Wmo/Jeugd.	Met ingang van 1 juli 2023 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst van kracht, waarin de volgende taken en verantwoordelijkheden zijn opgenomen: - Inkoopadvisering (zowel regionaal als bovenregionaal) - Leveranciersmanagement en contractbeheer

Effectdoelstelling basistaken	
Activiteit	Prestatieafspraak
	- Toetsing van en handhaving op het nakomen van de in de overeenkomst en het Programma van Eisen vastgelegde bepalingen - Informatie- en data-gedreven werken - Informatievoorziening en communicatie naar zes gemeenten, leveranciers en andere stakeholders - Bijdragen aan innovatie en zorgvernieuwing in samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders - Aan de gemeenten periodieke en jaarlijkse verantwoording afleggen over de uitvoering en de resultaten van de hiervoor staande hoofdtaken. Voor de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel worden deze taken alleen uitgevoerd voor een aantal specifieke vormen van zorg en begeleiding.
9. Ambtelijke ondersteuning Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt (RW-POA).	Het toekomstbestendig organiseren van de ondersteuning van RW-POA Rivierenland, zodat Opdrachtgevers hun wettelijke taak, samenwerkingsplicht en -behoefte in het kader van de arbeidsmarktregio adequaat kunnen vervullen. De dienstverlening die wordt geboden aan de gemeenten bestaat uit onder andere het zorgdragen voor de continuïteit, kwaliteit en passende omvang van het programmabureau RW-POA Rivierenland.
10. Uitvoer (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de regiogemeenten.	Door het team Inburgering worden taken uitgevoerd met betrekking tot het Plan Inburgering en Participatie, de brede intake van de inburgeringsplichtige en wanneer noodzakelijk de handhaving daarvan. Daarnaast wordt ondersteuning aan de inburgeraars gegeven door een financieel ontzorger.

Doorstroompunt
Het Doorstroompunt (voorheen RMC) voor Voortijdig Schoolverlaten zet zich in voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar die verzuimen, zonder startkwalificatie dreigen van school te raken of al van school geraakt zijn. We zien dat verzuim, uitval en complexe problematiek toenemen. Hierbij is meer maatwerk en arbeidsintensieve begeleiding nodig, waar nodig aangevuld met zorghulp of de hulp van andere ketenpartners. Zowel binnen de trajectbegeleiding als de projecten kijken we naar wat jongeren en onze regio nodig hebben. We signaleren, initiëren en verbinden binnen de ketensamenwerking. Vanuit het Doorstroompunt blijven we inzetten op het leveren van maatwerk, intensievere begeleiding, warme overdracht en korte communicatielijnen met ketenpartners en een sluitende aanpak in de keten.
Vanaf augustus 2025 wordt voor de Doorstroomregio een wetswijziging verwacht. De doelgroep van het Doorstroompunt wordt daarin verbreed van 23 naar 27 jaar en de doelgroep en inzet van het nieuwe Regionaal programma wordt verbreed naar 27 jaar en de aansluiting op de arbeidsmarkt. De Doorstroomregio is verantwoordelijk voor het tot stand komen en de coördinatie van dit nieuwe Regionaal programma.

Leerplicht
In december 2022 is de nieuwe Ingrado-norm gepubliceerd, gebaseerd op de werkwijze Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) en de preventieve inzet vanuit Leerplicht. Er is een voorstel en doorberekening opgesteld op basis van deze nieuwe Ingrado-norm en deze is in 2023 richting de deelnemende gemeenten gecommuniceerd. Het doel is om vanaf 2025 de formatie Leerplicht aangepast en aangevuld te hebben naar de nieuwe norm. We zien verzuim, het aantal complexe casussen, leveren van maatwerk en intensieve inzet van Leerplicht toenemen. Leerplicht is als verbinder, regiehouder en adviseur al vroegtijdig betrokken. Met deze preventieve rol proberen we erger te voorkomen en vroegtijdig op jeugdhulp in te zetten. Het betekent ook dat Leerplicht intensiever en langer betrokken blijft bij een casus. Met de uitbreiding van de formatie is het kwalitatief goed uitvoeren van het volledige takenpakket mogelijk.

Sociale Recherche
De Sociale Recherche blijft haar kennis en expertise inzetten in de opsporing van fraude zoals zwartwerken, het verzwijgen van vermogen, woonfraude, fraude met persoonsgebonden budget (PGB) en andere vormen van zorgfraude. De Sociale Recherche levert ook inzet en een bijdrage aan het Intergemeentelijk Projectteam (IGP). In dit projectteam werken ketenpartners integraal en gemeenteoverstijgend samen om ondermijnende

activiteiten waarbij mogelijk sprake is van fraude aan te pakken. Ook wordt in samenwerking met Wmo/Jeugd en in opdracht van gemeenten signalen van (mogelijke) fraude bij zorgaanbieders onderzocht.

Team Inkoop
Team Inkoop adviseert en begeleidt opdrachtgevers (gemeenten en gemeenschappelijke regelingen) bij inkoopvraagstukken en de begeleiding van aanbestedingstrajecten. Doel is om overheidsgeld transparant en doeltreffend te besteden of te investeren. Als regionaal Inkoopbureau willen we vanuit kennis en ervaring bijdrage aan de realisatie van de (maatschappelijke) doelstellingen van de opdrachtgevers. Belangrijk daarin is de continue doorontwikkeling. Deze doorontwikkeling maken we ook in de afspraken met onze opdrachtgevers. We komen tot hernieuwde afspraken over de samenwerking waarbij we deze vastleggen in een dienstverleningsovereenkomst.

Versis
Versis voert in 2025 voor 8 gemeenten het Wmo-vervoer en voor 5 gemeenten het leerlingen- en jeugdvervoer uit. In onze organisatie is het beheerbureau van Versis ondergebracht. De primaire taak valt uiteen in de inkoop, het contractbeheer en de financiële afhandeling van alles rondom het vervoer. Marktpartijen verzorgen in opdracht van ons de daadwerkelijke uitvoering van het vervoer. De kosten van dit vervoer worden 1-op-1 doorbelast richting de gemeenten.

Wmo/Jeugd
Met de nieuwe dienstverleningsovereenkomst spitsen de taken en werkzaamheden vanuit Wmo/Jeugd zich toe op het contractbeheer en leveranciersmanagement. De eerdere ondergebrachte beleidstaken en uitvoering van het Regionaal Expertiseteam en de Jeugdbeschermingstafel maken hier geen onderdeel meer uit.
Vanuit het contractbeheer en leveranciersmanagement bewaken we de contractuele afspraken met aanbieders en werken we samen met gemeenten en aanbieders aan het verbeteren van de kwaliteit van de geleverde zorg én het financieel houdbaar houden van het zorglandschap.

Inburgering
In 2022 is het team Inburgering van start gegaan. Inmiddels zijn alle formele processen vormgegeven en is er een stabiel team van voornamelijk vaste krachten. Met de deelnemende gemeenten wordt in 2024 een nieuwe DVO vormgegeven op basis van de inzichten sinds de start van de uitvoering Wet Inburgering. Het uitgangspunt van de hernieuwde samenwerking is om de dienstverlening te continueren, te specialiseren en te ontwikkelen. Het team gaat aan de slag met intervisie en casuïstiek om zo de complexe zaken beter te kunnen regisseren. Ook gaan we aan de slag met de signalen uit gemeenten, waaruit blijkt dat de inburgering soms stagneert zoals kinderopvang en wachtlijsten op het ROC. Verder komt de focus te liggen op de samenwerking met de partners, zoals ROC, Werkzaak en gemeenten. Er is ruimte om de samenwerking rondom de statushouder integraal vorm te geven en zo o.a. verschillende initiatieven te (gaan) realiseren, zoals extra aanbod rondom taaltrajecten, verlengde financiële ontzorging en focus en ontwikkeling rondom inburgering van deelnemers in de Z-route. Daarnaast wordt de geautomatiseerde rapportage voor het CBS afgerond en opgestart en zal er een (financiële) administratie worden opgezet ter ondersteuning van het team en de deelnemende gemeenten.

Beleidsindicatoren

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 2 Contractgestuurde dienstverlening hebben betrekking op vroegtijdig schoolverlaters en onderwijsverzuim.

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten.
Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo 2- diploma.
Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers aan het begin van het schooljaar.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie MBO
Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2022-2023

Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	645	24	3,72%	6,53%
Culemborg	618	45	7,28%	6,53%
Maasdriel	562	42	7,47%	6,53%
Neder-Betuwe	744	31	4,17%	6,53%
Tiel	1.066	63	5,91%	6,53%
West Betuwe	1.357	66	4,86%	6,53%
West Maas en Waal	432	19	4,40%	6,53%
Zaltbommel	818	38	4,65%	6,53%
Totaal	**6.242**	**328**	**5,25%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (voorlopige cijfers schooljaar 2022-2023).

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie VO
Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2022-2023

Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	1.370	3	0,22%	0,61%
Culemborg	1.649	10	0,61%	0,61%
Maasdriel	1.272	0	0,00%	0,61%
Neder-Betuwe	1.457	5	0,34%	0,61%
Tiel	2.067	17	0,82%	0,61%
West Betuwe	2.987	7	0,23%	0,61%
West Maas en Waal	947	7	0,74%	0,61%
Zaltbommel	1.760	7	0,40%	0,61%
Totaal	**13.509**	**56**	**0,41%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (voorlopige cijfers schooljaar 2022-2023).

De voorlopige vsv-cijfers over het schooljaar 2022-2023 laten zien dat 384 jongeren (vo en mbo) uit Regio Rivierenland zijn uitgevallen. Daarnaast zijn er nog 11 vavo-leerlingen voortijdig van school geraakt. In totaal komt het voorlopig vsv-percentage van Regio Rivierenland op 1,99%, dat zijn 395 jongeren. Het landelijk vsv-percentage is 2.38%. In de regio zien we een forse toename van het aantal vsv'ers mbo4. Vergeleken met landelijk, ligt het totaal vsv-percentage van Regio Rivierenland lager.
Het vsv-percentage van gemeente Culemborg (vo en mbo) ligt boven het landelijk en regionaal percentage. Van gemeente Maasdriel ligt het mbo vsv-percentage boven het landelijk en regionaal gemiddelde en van de gemeenten Tiel en West Maas en Waal ligt het vo vsv-percentage hoger dan het landelijke en regionaal gemiddelde. De overige percentages liggen lager.
Ook in dit schooljaar zien we zowel regionaal als landelijk een toename van het aantal vsv'ers ten opzichte van het schooljaar daarvoor. Het huidig Regionaal Programma vsv loopt van 2021 tot en met 2024. Met de aangekondigde wetswijziging, zal het Regionaal programma vsv verlengd worden tot augustus 2025. Vanaf augustus 2025 moeten we met de regionale ketenpartners een nieuw programma opstellen waarmee we inzetten op het terugdringen van uitval, een goede aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt en een toename van terug begeleiden naar onderwijs en/of de arbeidsmarkt van jongeren van 12 tot 27 jaar.

Absoluut verzuim *Realisatie schooljaar 2022-2023, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Absoluut verzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.723	104	27,9
Neder-Betuwe	4.379	84	19,2
West Betuwe	7.843	215	27,4
West Maas en Waal	2.440	116	47,5
Zaltbommel	1.655	111	67,1
Totaal	**20.040**	**630**	**31,4**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

Relatief verzuim *Realisatie schooljaar 2022-2023, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Relatief verzuim	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.723	150	40,3
Neder-Betuwe	4.379	170	38,8
West Betuwe	7.843	401	51,1
West Maas en Waal	2.440	128	52,5
Zaltbommel	4.655	259	55,6
Totaal	**23.040**	**1.108**	**48,1**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

De in bovenstaande overzichten opgenomen aantallen met betrekking tot absoluut en relatief verzuim sluiten aan op het jaarverslag, dat door Leerplicht is opgesteld. De cijfers geven de inspanningen weer die zijn gedaan op het gebied van verzuimcontrole en -reductie (verzuimpreventie, toezicht & handhaving). Uit de cijfers van het relatief verzuim blijkt, dat t.o.v. het vorige schooljaar 2021-2022 meer verzuim is binnengekomen en opgepakt. De cijfers van het Absoluut verzuim laten een forse stijging zien t.o.v. het vorige schooljaar 2021-2022. Een toename van complexere en intensievere casussen. Dit zien we regionaal en ook landelijk terug in de cijfers.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten
Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:

- De lasten zijn ten opzichte van de begroting 2023 per saldo gedaald met € 688.000. De baten zijn gedaald met € 415.000. Er zijn verschillende oorzaken voor de dalingen: lagere uitvoeringskosten voor Inburgering van € 0,3 miljoen en lagere lasten voor Versis van € 0,5 miljoen. Bij het onderdeel Leerplicht stijgen de lasten met € 0,3 miljoen door hogere personeelslasten als gevolg van de wijziging in de ingrado-norm.
- Tegenover de bijstelling van de hierboven genoemde lasten staat ook een bijstelling van de inkomsten. De daling van de inkomsten is kleiner dan bij de lasten door de vastgelede bijdragen voor de overhead in de DVO's van Inburgering en WMO/Jeugd
- Binnen Contractgestuurde Dienstverlening is ervoor gekozen om de stelposten die altijd in de begroting waren opgenomen eruit te halen. Dit omdat het gezien de toegenomen complexiteit van werkzaamheden niet reëel is om extra werkzaamheden uit te voeren om de stelposten te realiseren. Wel is het aantal productieve uren waarmee per fte is gerekend verhoogd om de tarieven die worden doorbelast aan gemeenten niet te veel te laten stijgen.
- De uitvoeringslasten (en de bijdragen die de gemeenten hiervoor betalen) bij de verschillende onderdelen zijn in totaliteit t.o.v. 2024 gestegen als gevolg van de indexering van de salariskosten en de overige kostenbudgetten.
- Er is geen inzet van reserves meer begroot door de lagere lasten voor kwalificatieplichtgelden bij het Doorstroompunt.

Programma 2 *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**
Lasten	14.666	13.820	13.133
Baten	15.885	15.173	14.757
Subtotaal	**1.219**	**1.352**	**1.625**
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**1.219**	**1.352**	**1.625**
Onttrekking reserve	217	101	-
Storting reserve	106	-	-
Resultaat	**1.330**	**1.453**	**1.625**

Toelichting bij de tabel:
Het begrote resultaat van € 1.625.000 (voordeel) is gelijk aan het bedrag van de overheadkosten, die conform BBV-voorschrift niet meer aan het programma worden toegerekend, maar integraal (bij programma 3) worden verantwoord.

Producten
Tot dit programma behoren de volgende producten:

- Doorstroompunt (voorheen RMC)
- Leerplicht
- Sociale Recherche
- Inkoopondersteuning
- Coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis)
- Uitvoeringsondersteuning Wmo/Jeugd
- Ambtelijke ondersteuning RW-POA (Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt)
- Wet Inburgering

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie over Contractgestuurde dienstverlening is te vinden op onze website.

Programma 3 – Algemene baten en lasten

In dit programma worden de overheadkosten centraal begroot en verantwoord, die niet meer toegerekend worden aan taken/activiteiten. Alleen de kosten die een directe relatie hebben met het primaire proces worden aan de programma's toegerekend.

Naast de overheadkosten worden binnen dit programma ook de resultaten uit Treasury en de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting begroot en verantwoord.

Resumerend zijn in programma 3 Algemene baten en lasten de volgende onderdelen opgenomen:

Programma onderdelen programma 3 Algemene baten en lasten		
A	Overhead	Taakveld 0.4 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
B	Treasury	Het renteresultaat zoals opgenomen in taakveld 0.5 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
C	Onvoorziene uitgaven	Het centrale budget voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
D	Vennootschapsbelasting	Het centraal begrote bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting wordt opgenomen in taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten
Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:
- De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. De totale lasten bij programma 3 zijn t.o.v. de begroting 2024 per saldo met € 183.000 gestegen. De baten zijn gedaald met € 25.000.
- De overheadkosten zijn gestegen met in totaal € 211.000, verdeeld over de programma's 1 en 2. Deze wordt grotendeels gedekt uit inkomsten van de DVO Inburgering en DVO Wmo/Jeugd waarin in de DVO bijdragen aan de overhead per fte zijn vastgesteld.
- De aan de investeringen toegerekende rente is met € 1.000 gedaald t.o.v. de begroting 2024. In overeenstemming met de uitgangspunten van de Notitie Rente van de BBV-commissie wordt de doorbelasting van rente naar taakvelden als negatieve last op het taakveld Treasury opgenomen.
- In het bedrag van de begrote baten van in totaal € 258.000 is een bedrag voor desintegratiekosten van € 133.000 begrepen, dat Avri vanaf de afsplitsing op 1 januari 2016 betaalt als vergoeding voor de niet afbouwbare overhead.
- Het begrote resultaat uit Treasury is t.o.v. begroting 2024 licht gedaald, maar blijft positief. Het positieve treasuryresultaat geven we terug aan de gemeenten via de gemeentelijke bijdrage (zie volgende punt).
- Per saldo is de gemeentelijke bijdrage neutraal (€ 0.-). De opbouw is als volgt: budget voor onvoorziene uitgaven: € 10.000 en voordelig resultaat uit treasury: €- 10.000.
- De inzet van de reserves is begroot op € 86.000 en bestaat uit de inzet van de reserve Herhuisvesting (€ 33.000) en de inzet van de reserve Desintegratiekosten voor de financiering van de lasten van het ICT-plan, waarmee we de vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur hebben gerealiseerd (€ 53.000).

Na de samenvattende cijfertabel is een gedetailleerde specificatie opgenomen van de overheadkosten per onderdeel, waardoor de kosten van onze bedrijfsvoering transparant en inzichtelijk zijn vastgelegd in de begroting. Bovendien wordt daarmee een betere sturing en control gerealiseerd.

Programma 3 *Bedragen x € 1.000*	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	3.042	3.415	3.599
Baten	449	282	258
Subtotaal	**2.593-**	**-3.133**	**-3.341**
Gemeentelijke bijdrage	2-	-	-
Saldo van baten en lasten	**2.595-**	**-3.133**	**-3.341**
Onttrekking reserve	107	90	86
Storting reserve	0	-	-
Resultaat	**2.488-**	**-3.043**	**-3.255**

Overzicht van de kosten van overhead

Conform wettelijk voorschrift (BBV) nemen we in een apart overzicht de kosten van de overhead op in het programmaplan, zodat via de programmabegroting inzicht wordt gegeven in de kosten van de overhead voor de gehele organisatie. Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: *overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de overhead, waarbij voor het onderscheid naar de verschillende kostencomponenten aansluiting is gezocht bij de definitie en opsomming uit de Notitie Overhead van de BBV-commissie. De inrichting van onze administratie sluit hierop aan.

Overhead *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2025	Wijze van verdeling en toerekening van de overhead
Directie en management primair proces	858	percentages en fte's
Concernondersteuning en bestuursondersteuning	1.685	percentages en fte's
Huisvesting	265	vaste bedragen en fte's
Personeelszaken en organisatie	266	percentages en fte's
Informatievoorziening en automatisering	409	fte's
AVG (FG-functionaris)	115	fte's
Totaal lasten	**3.599**	
Vergoeding overeenkomst desintegratiekosten Avri	133	
Overige ontvangen bijdragen in de overheadkosten	125	
Totaal baten	**258**	
Saldo van de baten en lasten bij Overhead	**3.341**	
Mutaties reserves		
Onttrekking reserve Herhuisvesting	33	
Onttrekking reserve Desintegratiekosten	53	
Totaal mutaties reserves	**86**	
Saldo/resultaat taakveld 0.4 Overhead	**3.255**	

Op basis van de in bovenstaande tabel weergegeven verdeelsleutels bedraagt de overhead voor programma 1 Regionale samenwerking € 1.630.000 en voor programma 2 Contractgestuurde dienstverlening € 1.625.000. Voor de uitvoeringsteams van Contractgestuurde dienstverlening komt dat neer op een gemiddeld bedrag van € 38.700 per fte (dat is nu inclusief de kosten voor het teammanagement).

Overhead en apparaatskosten

In onderstaand overzicht zijn de lasten gespecificeerd.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Overhead**	**Apparaatskosten**
Totaal lasten overhead	3.599	3.599
Uitvoeringsteams Contractgestuurde dienstverlening		4.244
Speerpunt- en beleidsondersteuning en projecten		1.125
Totaal lasten	**3.599**	**8.968**
Percentage van de totale lasten	**18,8%**	**46,8%**
Bedrag per inwoner	**€ 14,08**	**€ 35,08**

De overhead, uitgedrukt als percentage van het totaal van de begrote lasten, is t.o.v. de begroting 2024 gestegen met 1,0% punten (van 17,8% naar 18,8%). De procentuele stijging in de begroting 2025 heeft te maken met de daling van de lasten binnen programma 2, Contractgestuurde Dienstverlening.

Treasury
De investeringen en overige activiteiten hebben we met eigen middelen (voornamelijk reserves) gefinancierd. Hierdoor realiseren we in de begroting een positief resultaat uit treasury, dat we via de gemeentelijke bijdrage teruggeven aan de gemeenten.

Alle rentelasten en rentebaten worden begroot en verantwoord op het taakveld Treasury.
In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen, dat inzicht geeft in de rentebaten, rentelasten en het begrote renteresultaat. Het saldo en de samenstelling van het resultaat uit treasury is in onderstaand overzicht samengevat.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Treasury**
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentelasten overig	-
Saldo rentelasten en rentebaten	-
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa (taakvelden) toe te rekenen rente	-
De aan de overige vaste activa (taakvelden) toegerekende rente	10
Begroot resultaat taakveld 0.5 Treasury	**-10**

Per saldo resteert een begroot positief resultaat uit treasury van € 10.000, dat via de gemeentelijke bijdrage wordt teruggegeven aan de gemeenten.

Onvoorziene uitgaven
In de begroting 2025 is een centraal budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 10.000. Financiering gebeurt via de gemeentelijke bijdrage.

Vennootschapsbelasting
Regio Rivierenland is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.
Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winsten vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is. Voor het begrotingsjaar 2025 wordt geen heffing van vennootschapsbelasting verwacht.

Producten
Tot dit programma behoren de volgende taakvelden/producten:
- Overhead
- Treasury
- Onvoorziene uitgaven
- Vennootschapsbelasting

Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2025

De weerstandscapaciteit van de regio is voldoende om de risico's die we lopen op te vangen.
We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Toelichting bij de financiële risico's
Onderstaande risico's zijn relevant voor de begroting 2024:
- Bij Contractgestuurde dienstverlening werken we met dienstverleningsovereenkomsten.
- Aan het werken met dienstverleningsovereenkomsten zijn financiële risico's verbonden. De financiële risico's en eventuele tekorten bij de uitvoering van taken voor gemeenten kunnen worden opgevangen door inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- Voor de uitvoering van het vervoer zijn overeenkomsten gesloten met een regiecentrale en een aantal vervoerders. Financiële risico's bestaan bij een eventueel faillissement van een van de partijen. Daarnaast bestaan risico's bij onenigheid tussen opdrachtgever en uitvoerende ondernemers, wat uiteindelijke financiële gevolgen kan hebben. Tot slot kunnen er financiële risico's zijn op het gebied van personele verplichtingen, als de uitvoering van Versis door de Regio wordt beëindigd. De gevolgen van financiële risico's en tekorten kunnen worden gefinancierd vanuit de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- In het verleden is een integrale inventarisatie uitgevoerd naar de financiële risico's bij het Regiokantoor van Regio Rivierenland, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen om de risico's te kunnen dekken. De in de balans opgenomen algemene reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.
- Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland. De frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

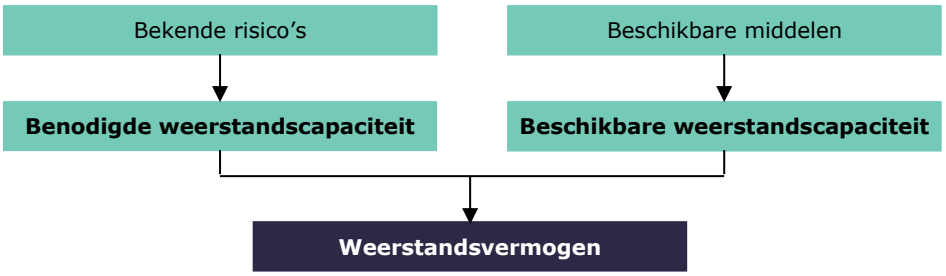
De uitvoeringsaspecten van risicomanagement en de daarmee samenhangende ontwikkelingen in de organisatie worden hierna in deze paragraaf toegelicht.

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die *niet* via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de regio kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.
De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:
- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Daarnaast is het wenselijk om voor bepaalde activiteiten een reserve te hebben om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorziene omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijks geraamde gemeentelijke bijdragen en tarieven. De afgelopen jaren is de vaste gemeentelijke bijdrage van de gemeenten deels omgezet naar dienstverleningsovereenkomsten. Het leveren van maatwerk en flexibiliteit heeft als nadeel dat er meer (financiële) risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Om deze risico's op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van reserves.

Overzicht van weerstandscapaciteit en risico's bij de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening

Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de in het onderzoekrapport opgenomen adviezen is een algemene reserve gevormd van € 474.000 als extra buffer voor het afdekken van (financiële) risico's.

In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen.
Risico bij Contractgestuurde dienstverlening in de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald.

Onze inspanningen zijn gericht op een reëel en structureel sluitende begroting bij de contractactiviteiten (programma 2) in de (meerjaren)begroting vanaf 2023. De sturing op kosten is geïntensiveerd en verbeterd en streven we naar een financieel sluitende exploitatie.

Toelichting bij de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlenin4
Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van de totale uitgaven bij Contractgestuurde dienstverlening wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringrisico's op te kunnen vangen (Besluit van het Algemeen Bestuur uit april 2011). De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan ziekte en inhuur van personeel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

Onvoorziene uitgaven
In de Nota reserves en voorzieningen is ten aanzien van de weerstandscapaciteit van de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening bepaald dat er een post 'onvoorzien' in de begroting opgenomen kan worden voor incidentele tegenvallers.
In de programmabegroting 2025 is een bedrag van € 10.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomanagement
We hebben verzekeringen afgesloten voor onze eigendommen en voor het personeel. We hebben verzekeringen op het gebied van brand/opstal + inventaris/goederen, computerverzekering, aansprakelijkheid, rechtsbijstand en goed werkgeverschap. Eventuele financiële risico's en kosten van schades kunnen veelal via verzekeringspolissen worden gedekt.

De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken. We werken met (meerjarige) contracten, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting/onderhoud om de risico's ten aanzien financiële verplichtingen te reduceren. Ook voor de inkomsten geldt, dat we contractafspraken maken met onze klanten (bijvoorbeeld via dienstverleningsovereenkomsten). Het beheer van subsidiegelden en de bewaking van subsidievoorwaarden en -verplichtingen is voldoende ingebed in de organisatie.

Ten aanzien van de geldmiddelen wordt opgemerkt dat de organisatie geen eigen kas heeft.
Alle geldstromen lopen via de bank (BNG), waardoor geen risico's bestaan ten aanzien van vervreemding of verduistering van kasgelden. De banktegoeden zijn ondergebracht bij de schatkist, waardoor ook ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van banktegoeden de financiële risico's grotendeels zijn afgedicht, omdat voor het ontvreemden van gelden extra stappen ondernomen moeten worden. Bovendien zijn in het proces van bankbetalingen meerdere controlestappen aangebracht.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage zijn in de Regeling Regio Rivierenland bepalingen opgenomen, waardoor financiële risico's worden beperkt, in ieder geval voor de korte termijn. Overige getroffen maatregelen betreffen voornamelijk organisatorische maatregelen, passend bij de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en de dynamiek van het werken in een gemeentelijke (politieke) omgeving. Er wordt geïnvesteerd in personeel via training, opleidingen en loopbaanbegeleiding. Daarnaast is er aandacht voor de kwaliteit, betrouwbaarheid en continuïteit van (ICT-)systemen en de hiermee samenhangende activiteiten op het gebied van databeheer en informatiebeveiliging.

Overige financiële risico's
Op grond van de wettelijke voorschriften mogen in de balans geen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden opgenomen met een jaarlijks gelijkblijvend volume. Dit heeft onder meer betrekking op de verplichting verlofdagen. Als gevolg van de toegenomen werkvoorraad en werkdruk zien we een groei in het verlofsaldo bij medewerkers. De lasten daarvan worden gerealiseerd op het moment dat het verlof wordt opgenomen of uitbetaald. Voor de latente verlofverplichtingen is geen budget in de begroting opgenomen en daarmee vormt de verplichting voor verlofdagen (in de jaarrekening 2023 een bedrag van € 299.000) een belangrijke financiële risicopost.

Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2025

We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Beleidskader

Het beleid ligt vast in het meerjarenonderhoudsplan
Het beleidskader ligt vast in de beleidsnotitie Onderhoud gebouwen. Uitgangspunt is dat op langere termijn ons bedrijfspand op een adequate wijze wordt onderhouden. Renovaties en nieuwbouw moeten hiervan los worden gezien. Hiervoor dienen afzonderlijk middelen beschikbaar te worden gesteld door het Algemeen Bestuur. Het onderhoudsplan is doorgerekend voor een periode van 16 jaar. Jaarlijks wordt nagegaan of de voorziening een toereikend saldo heeft en of het meerjarenonderhoudsplan bijstelling behoeft. In 2019 hebben we de nieuwe huisvesting gerealiseerd in ons pand aan de Burg. Van Lidth de Jeudelaan. De verbouwingen zijn in 2020 afgerond in combinatie en samenhang met de uitvoering van het meerjarig onderhoudsplan.
Het investeringskrediet voor de verbouwingen is inmiddels volledig ingezet.

Financiële consequenties en vertaling daarvan in de begroting

Onderhoudsvoorziening pand Burg. van Lidth de Jeudelaan
Eind 2023 zijn we gestart met het opstellen van een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan die we in 2024 hebben kunnen afronden en dat in overeenstemming is met de huidige huisvestingssituatie van ons gerenoveerde pand. Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan is vastgesteld door het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de Begroting 2025. We hebben in de begroting 2025 de storting in de onderhoudsvoorziening vastgelegd op € 15.546, gelijk aan het geraamde bedrag in de begroting 2024.

Het geplande/geraamde verloop van de onderhoudsvoorziening meerjarig is als volgt.

Onderhoudsvoorziening gebouwen Burg. Van Lidth de Jeudelaan *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**
Stand 1 januari	**46**	**9**	**24**	**38**
Dotatie voorziening	16	16	16	16
Onttrekking voorziening	53		2	
Stand 31 december	**9**	**24**	**38**	**54**

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2025

Algemeen
De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

Onze organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor onze organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

De organisatie van de Gemeenschappelijk Regeling Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

1. **Programma's en projecten (programma 1)**:
   Dit onderdeel richt zich op de procesmatige facilitering van regionale samenwerking op bijvoorbeeld de thema's wonen, economie (Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven, Agribusiness en Recreatie & Toerisme), energie, arbeidsmigranten en mobiliteit. Daarmee worden de opgaven uit programma 1 van de begroting verwezenlijkt.
2. **Contractgestuurde Dienstverlening (programma 2)**:
   Dit onderdeel voert 7 gemeentelijke taken uit: leerplicht, doorstroompunt (RMC), inkoop, wmo-jeugd, inburgering, sociale recherche en versis (leerlingenvervoer). Daarmee worden de opgaven uit programma 2 van de begroting gerealiseerd.
3. **Bedrijfsvoering (programma 3)**:
   Dit onderdeel bestaat uit P&O, Financiën, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Facilitair, Juridische Zaken, Archivering, Communicatie en secretariaat. Dit onderdeel is gericht op de bedrijfsvoering van de GR Regio Rivierenland en de interne dienstverlening en bedrijfsprocessen die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's 1 en 2 te realiseren.

Programma's en projecten (Programma 1)
De samenwerking tussen de gemeenten wordt gefaciliteerd door speerpuntondersteuners en meerdere programmamanagers en projectleiders voor diverse beleidsvelden/opgaven. Zij faciliteren de samenwerking tussen de gemeenten (en tussen gemeenten en samenwerkingspartners) op een hoogwaardig procesmatig niveau en anticiperen daarbij op de wensen van de gemeenten en maatschappelijke ontwikkelingen (veranderingen, bedreigingen en kansen voor de gemeenten). Samen met de gemeenten zetten we in op het transparant maken en houden van de onderwerpen die op regionaal niveau spelen en opgepakt worden, zodat de gemeenten(raden) het overzicht behouden en de inhoudelijke richting kunnen blijven bepalen.

Contractgestuurde dienstverlening (Programma 2)
Bij de Contractgestuurde Dienstverlening ontzorgen we de gemeenten op maat in de uitvoering van gemeentelijke taken omdat gemeenten meerwaarde zien om die taken op regionaal schaalniveau op te pakken. Die meerwaarde zit in robuustheid (Medewerkers kunnen elkaar vervangen), efficiëntie (werkzaamheden kunnen optimaal verdeeld, niet per definitie per gemeente) en kostenbesparing (gemeenten profiteren van schaalvoordelen).

Bedrijfsvoering (Programma 3)
De ondersteunende diensten (P&O, Financiën, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Facilitair, Juridische Zaken, Archivering, Communicatie en secretariaat) staan direct ten dienste van het primair proces van de organisatie, de taken uit programma 1 en 2. Ten behoeve van de instandhouding van de regionale samenwerking zelf, zijn op concernniveau werkzaamheden nodig. De concernondersteuning is gericht op:

- Het werkgeverschap (arbeidsvoorwaarden (incl. facilitaire zaken en ICT-faciliteiten), personeelsregelingen, OR).
- De planning- en controlcyclus, monitoring en financieel advies.
- Control (interne controle en algemene financiële control).
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen).
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen).
- Archief (centrale archiefverantwoording en -wetgeving).
- Concerncommunicatie (website, intranet, nieuwsuitingen, folders).
- Bestuursondersteuning (faciliteren bestuursvergaderingen, regiomiddagen, regionale agendacommissie en bijeenkomsten).

Doorontwikkeling bedrijfsvoering
In 2025 zullen wij de bedrijfsvoering verder doorontwikkelen. Een belangrijk element in de doorontwikkeling is het in balans brengen van de capaciteit bij bedrijfsvoering met de belegde taken in het primaire proces (programma's 1 en 2). Als gevolg van de stijging van taken en Fte's in het primaire proces en een daling van capaciteit (Fte's) bij bedrijfsvoering, is de bedrijfsondersteuning in disbalans met de bij onze GR belegde taken. Het herstellen van een evenwichtige balans is nodig voor de toekomstbestendigheid van de organisatie. In de begroting 2025 is deze balans hersteld middels uitbreiding in capaciteit op specifieke onderdelen binnen bedrijfsvoering. Dit is nodig omdat onze organisatie een grote diversiteit en complexiteit aan dienstverlening kent die vanuit bedrijfsvoering op een aantal vlakken om specifieke kennis/specialismen vraagt.

Naast het in balans brengen van de capaciteit bij bedrijfsvoering met de taken in het primaire proces, is het ook nodig om de organisatie verder door te ontwikkelen. Dit enerzijds door te investeren in kennis, competenties en behoud van medewerkers en anderzijds door interne bedrijfsprocessen te automatiseren en te digitaliseren.

De complexiteit van de opgaven neemt steeds verder toe. Als gevolg hiervan wordt de samenwerking met partners en het gezamenlijk maken van keuzes en bedenken van slimme integrale oplossingen steeds belangrijker. Om gemeenten goed van dienst te blijven én de toekomstige ambities te realiseren, vraagt dit in snel tempo iets van de ontwikkeling van medewerkers, zowel in kennis als in competenties en vaardigheden. Daarbij komt dat de krapte op de arbeidsmarkt sterk toeneemt in vrijwel alle sectoren. Om medewerkers te blijven binden aan de organisatie en om nieuwe medewerkers te werven, zullen wij een aantrekkelijke werkgever moeten blijven. Om goed werkgeverschap meer vorm en inhoud te geven, blijven wij onder andere inzetten op het concept van Great Place To Work.

Het door ontwikkelen van de organisatie vraagt naast de verdere ontwikkeling van medewerkers en goed werkgeverschap, ook om automatisering en digitalisering van interne processen. Wanneer de bedrijfsprocessen niet verder geautomatiseerd worden, vergen reguliere interne processen onnodig veel tijd en capaciteit en leidt dit tot een te hoge werkdruk met de daaraan gekoppelde risico's van verminderde vitaliteit en uitval. Deze doorontwikkeling (efficiëntieslag) is dan ook noodzakelijk om de dienstverlening naar de gemeenten kwalitatief goed te continueren.

Beleidsindicatoren
Met de wetswijziging van maart 2016 in het kader van de Vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden.
De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 3 zijn in het hierna opgenomen overzicht benoemd en toegelicht.

Beleidsindicator	Begroting
Personele formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,337
Personele bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,324
Externe inhuur (percentage van de totale salariskosten)	1,5%
Overhead (percentage van de totale lasten)	18,8%
Apparaatskosten (bedrag per inwoner)	€ 35,08

Toelichting bij de beleidsindicatoren

Personele formatie en personele bezetting
De personele formatie is gebaseerd op het actuele formatieoverzicht , waarin ook de vacatures en formatie gerelateerde begrotingswijzigingen zijn meegenomen. In onderstaand overzicht zijn de besluiten met betrekking tot de personele formatie en aanstellingen tot 1 april 2024 zijn verwerkt.

Specificatie	Personele formatie (incl. vacatures)	Personele bezetting
Directie en management primair proces	7,00	7,00
Concern- en bestuursondersteuning, ICT, AVG en administratie	17,51	14,03
Speerpunt- & beleidsondersteuning en projecten	7,78	8,78
Uitvoeringstaken Contractgestuurde dienstverlening	41,14	42,15
Traineeship	10,00	9,00
Proces-/programmamanager RW-POA *)	2,67	2,00
Totaal fte	**86,10**	**82,96**
Totaal fte per 1.000 inwoners	**0,337**	**0,324**

*) *RW-POA staat voor Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt. De proces-/programmamanager RW-POA is op 1 maart 2020 bij Regio Rivierenland in dienst gekomen.*

De personele bezetting is per saldo 3.14 fte lager dan de personele formatie. Het verschil bestaat uit formatieplaatsen die tijdelijk ingevuld zijn met externe inhuur en medewerkers met een tijdelijke aanstelling op basis van projectgelden (geen formatieplaatsen).

Externe inhuur
De in de salarisbegroting opgenomen budgetten voor externe inhuur komen in de begroting 2025 uit op een bedrag van € 121.000. Dat is 1,5% van het salariskostenbudget in de begroting. De inhuurbudgetten hebben betrekking op de teams Inkoopbureau en Bedrijfsvoering.

In het geval we voor (tijdelijke) projecten extern personeel inhuren, worden de lasten hiervan gefinancierd uit de projectopbrengsten. De eventuele inhuurkosten voor projecten zijn niet in de salarisbegroting meegenomen.

Paragraaf 4 – Financiering

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2025

We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Beleidskader: het Treasurystatuut van de regio
In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld.
De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht.

Onderdelen:
- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- (Krediet) Risicobeheer
- Financiering
- Ontwikkeling liquiditeitspositie

Algemene ontwikkelingen
Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede wijzigingen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de wet Hof en het Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen
Regio Rivierenland voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving.
Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.
Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% (met een ondergrens van € 1.000.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.
Wij hebben de drempelwaarde vastgelegd op € 450.000, omdat bij een banksaldo boven € 500.000 een rentevergoeding aan de BNG betaald moet worden.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen
De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving.
Regio Rivierenland kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en renteontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen.
We verwachten dat de rente op de geld- en kapitaalmarkt in de komende periode op het huidige lage niveau zal blijven.

Treasurybeheer
Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's.
Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks schatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal van € 19.173.000. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.
De kasgeldlimiet voor Regio Rivierenland bedraagt voor 2025 € 1.572.000

Kasgeldlimiet *Bedragen x € 1.000*	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	22.010	19.225	19.173	19.639	20.195	20.768
Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,2% van grondslag	**1.805**	**1.576**	**1.572**	**1.610**	**1.656**	**1.703**
Gemiddelde vlottende schulden	2.025	2.025	2.025	2.025	2.025	2.025
Gemiddelde vlottende middelen	13.369	12.612	11.585	11.616	11.648	11.673
Gemiddelde netto vlottende schulden	**-11.345**	**-10.587**	**-9.561**	**-9.591**	**-9.624**	**-9.648**
In percentage t.o.v. begroting	-52%	-55%	-50%	-49%	-48%	-46%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	-13.149	-12.164	-11.133	-11.201	-11.280	-11.351

In de meerjarenraming is geen overschrijding van de kasgeldlimiet voorzien

Renterisico
De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo
Derhalve is er geen renterisico gezien Regiorivierenland geen leningen heeft.

Kredietrisicobeheer
Regio Rivierenland loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden zijn belegd conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Frauderisico
We hebben bij het Regiokantoor een inventarisatie van frauderisico's uitgevoerd. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. De belangrijkste frauderisico's hebben betrekking op fraude met bancaire middelen, kantoorvoorraden en onrechtmatig gebruik van subsidiegelden. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financiering

De aanwezige vaste activa zijn volledig met eigen middelen betaald.

Sinds de overname van de BNG leningen door Avri verloopt de financiering enkel nog via eigen reserves.

De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de geprognosticeerde balans per 1-1-2025 zijn gezond, zoals in onderstaand overzicht.

Financiering *Bedragen x € 1.000*	**Prognose 1-1-2025**
Totale kapitaalbeslag in vaste activa	**661**
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	2.228
Vaste schulden (Leningen BNG)	-
Totaal van de langlopende financiering	**2.228**

Er is een surplus aan langlopende financieringsmiddelen. Dat heeft voor een groot deel te maken met de verkoop eind 2018 van het pand JS de Jongplein. Het overschot aan kortlopende middelen hebben we ondergebracht bij 's Rijks Schatkist.

De financiering van onze eigen bedrijfsactiviteiten en investeringen gebeurt uit eigen middelen (voornamelijk reserves). Een belangrijk voordeel van de financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) is, dat geen rentelasten betaald hoeven te worden.

De reserves worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de bekostiging van de herhuisvesting (verbouwingsinvesteringen) en het ICT-plan (modernisering ICT-infrastructuur en vervanging kantoorautomatisering). In meerjarig perspectief wordt de inzet van de bestemmingsreserves jaarlijks afgebouwd, waardoor we ook in de toekomst een reëel en structureel sluitende begroting realiseren.

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting.

In de begroting 2025 hebben we de rentepercentages toegepast die in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Rentepercentages	
Langlopende financiering	n.v.t.
Rentevergoeding over eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	0%
Omslagrentepercentage	1,5%

Op de volgende pagina is het Renteschema opgenomen uit de Notitie Rente van de BBV-commissie, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten, de rentebaten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van de rente aan investeringen.

Renteschema

Renteschema *Bedragen x € 1.000*	
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentelasten overig	-
Saldo baten en lasten	-
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen externe rente	-
Rente over het eigen vermogen (niet van toepassing, geen externe rente)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen rente	-
De aan de overige vaste activa toegerekende rente (omslagpercentage 1,5%)	10
Gerealiseerd renteresultaat	**-10**

Het resultaat uit Treasury (opgenomen in programma 3) komt uit op € 10.000 (voordelig) en is als volgt opgebouwd:
- De aan de overige vaste activa toegerekende rente € 10.000

Paragraaf 5 –Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft.

Deelname in samenwerkingsverbanden
Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere samenwerkingsverbanden.

Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage

Totaaloverzicht

Overzicht baten en lasten *Bedragen x € 1.000*		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten				
1. Regionale samenwerking		4.303	1.989	2.442
2. Contractgestuurde dienstverlening		14.666	13.820	13.133
3. Algemene baten en lasten		3.042	3.415	3.599
Totaal lasten		**22.010**	**19.225**	**19.173**
Baten				
1. Regionale samenwerking		3.275	832	1.120
2. Contractgestuurde dienstverlening		15.885	15.173	14.757
3. Algemene baten en lasten		449	282	258
Totaal baten		**19.609**	**16.287**	**16.135**
Gemeentelijke bijdrage				
1. Regionale samenwerking		2.293	2.747	2.951
2. Contractgestuurde dienstverlening		-	-	-
3. Algemene baten en lasten		2-	-	-
Totaal gemeentelijke bijdrage		**2.291**	**2.747**	**2.951**
Saldo van baten en lasten		**110-**	**-190**	**-86**
Mutaties reserves				
1. Regionale samenwerking	Onttr.	-	-	-
	Stort.	-	-	-
2. Contractgestuurde dienstverlening	Onttr.	217	101	-
	Stort.	106	-	-
3. Algemene baten en lasten	Onttr.	107	90	86
	Stort.	-	-	-
Totaal mutaties reserves		**218**	**190**	**86**
Resultaat		**108**	**-**	**-**

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma 1 Regionale samenwerking	2.293	2.747	2.951
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening	-	-	-
Programma 3 Algemene baten en lasten	-2	-	-
Totaal	**2.291**	**2.747**	**2.951**
Procentuele stijging		**19,9%**	**7,4%**

De gemeentelijke bijdrage in de begroting 2025 komt uit op een bedrag van € 11,54 per inwoner. De mutaties worden hierna toegelicht.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage geeft het volgende beeld:

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Gemeentelijke bijdrage programma's 1 t/m 3	2.291.191	2.747.287	2.951.344
Aantal inwoners	250.974	254.660	255.655
Bedrag per inwoner	**€ 9,13**	**€ 10,79**	**€ 11,54**

In de gemeentelijke bijdrage is niet de (project)bijdrage begrepen, die gemeenten betalen voor zaken zoals het Regionaal Investeringsfonds (RSF) en voor Mobiliteit. Deze bijdragen worden separaat gefactureerd.

De stijging van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2025 is in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Mutaties gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	Afwijking	
Gemeentelijke bijdrage begroting 2024	**2.747**	
Indexatie materiële en personele budgetten conform kaderbrief.	150	N
Hogere personeelskosten door uitbreiding bestaande formatie met 4 uur per week voor Public Affairs en Lobby als gevolg van toegenomen urgentie en activiteiten.	15	N
Hogere overheadskosten als gevolg van mutaties binnen programma 3.	39	N
Gemeentelijke bijdrage begroting 2025	**2.951**	

Gemeentelijke bijdrage begroting 2024
Overzicht besluiten Algemeen Bestuur na vaststelling programmabegroting 2024.

Nr.	Omschrijving	Bedrag *x € 1.000*	I/S*	Dekking	Datum besluit
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2024		**2.747**			
	Geen begrotingswijzigingen t/m AB maart 2024				
Actueel saldo gemeentelijke bijdrage begroting 2024		**2.747**			
	De begrotingswijzigingen vanaf april 2024 worden in de Bestuursrapportage 2024 verwerkt				
Gemeentelijke bijdrage begroting 2024		**2.747**			

I=Incidenteel; S=Structureel

Verschillenanalyse per programma

1. Regionale samenwerking *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2024	Begroting 2025		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	**1.989**	**2.442**	**->**	**453**	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Bijstelling Mobiliteitsfonds aan het aantal inwoners per 1-1-24 Mobiliteitsfonds van € 1,- per inwoner.			1	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Bijstelling RSF-projecten aan het aantal inwoners per 1-1-24 en toevoeging deelname gemeente West Betuwe aan begroting.			107	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Toevoegen van Regionale Energiestrategie (RES) aan begroting. Dit werd eerder bij de Bestuursrapportage in de begroting opgenomen.			281	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Toevoegen van Traineeship aan begroting. Dit werd eerder bij de Bestuursrapportage in de begroting opgenomen.			72	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	De Regio Deal is geëindigd in 2023 en afgerond in 2024. De budgetten worden daarom per 2025 uit de begroting gehaald.			(173)	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Hogere personeelskosten door uitbreiding bestaande formatie met 4 uur per week voor Public Affairs en Lobby als gevolg van toegenomen urgentie en activiteiten.			15	15
Alle producten	Indexatie materiële en personele budgetten conform kaderbrief.			150	150
Overhead	Een hoger bedrag voor de aan het programma toegerekende overheadkosten. De kosten van overhead zijn overeenkomstig wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk verantwoord (bij programma 3); het effect op de gemeentelijke bijdrage is wel bij programma 1 verantwoord.				39
Baten	**832**	**1.120**	**->**	**288**	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Bijstelling Mobiliteitsfonds aan het aantal inwoners per 1-1-24 Mobiliteitsfonds van € 1,- per inwoner.			1	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Bijstelling RSF-projecten aan het aantal inwoners per 1-1-24 en toevoeging deelname gemeente West Betuwe aan begroting.			107	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Toevoegen van Regionale Energiestrategie (RES) aan begroting. Dit werd eerder bij de Bestuursrapportage in de begroting opgenomen.			281	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Toevoegen van Traineeship aan begroting. Dit werd eerder bij de Bestuursrapportage in de begroting opgenomen.			72	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	De Regio Deal is geëindigd in 2023 en afgerond in 2024. De budgetten worden daarom per 2025 uit de begroting gehaald.			(173)	
Gemeentelijke bijdrage	**2.747**	**2.951**	**->**	**204**	**204**

2. Contractgestuurde Dienstverlening *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2024	Begroting 2025		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	**13.820**	**13.133**	->	**-688**	
Doorstroompunt	Het personeels- en materiële budget is geïndexeerd conform de kaderbrief. Verder zijn de kwalificatieplichtgelden bijgesteld op basis van de verwachte rijksbijdrage. Tot slot wordt in 2025 fors minder ingezet op het project Aanpak Jeugdwerkloosheid, omdat deze in 2024 tijdelijk was geïntensiveerd. Per saldo resulteert dat in een daling van de lasten van € 46.000.			-46	
Leerplicht	In 2025 wordt rekening gehouden met lasten op basis van de ingrado-norm, hierdoor wordt het budget met € 221.000 verhoogd. De resterende stijging van de lasten à € 82.000 wordt veroorzaakt door indexering van het personele en materiële budget en bijstelling van het materiële budget op basis van realisatie 2023.			303	
Sociale Recherche	Het personeels- en materiële budget is geactualiseerd op basis van de realisatie 2023. Daarnaast zijn de personele en materiële budgetten geïndexeerd conform de kaderbrief. Per saldo betekent dit een verhoging van de lasten van € 4.000.			4	
Inkoopbureau	Het personeelsbudget is geactualiseerd op basis van de te verwachten urenafname en het aantal werkbare uren. Tevens is het materiële budget geactualiseerd op basis van de realisatie 2023. Daarnaast zijn de personele en materiële budgetten geïndexeerd conform de kaderbrief. Per saldo betekent dit een verhoging van de lasten van € 18.000.			18	
Basismobiliteit (Versis)	In de begroting 2024 waren ten onrechte de reizigersbijdragen niet in de begroting opgenomen, waardoor de lasten in 2025 ruim € 500.000 lager uitvallen.			-538	
Ondersteuning WMO/Jeugd	De in 2023 nieuw vastgestelde DVO WMO/Jeugd wordt opgenomen in de begroting. De beleidsmatige samenwerking in het Sociaal Domein gaat over naar een gastgemeente en is daarom niet meer in de begroting opgenomen. Daarnaast zijn de personele en materiële budgetten geïndexeerd conform de kaderbrief. Per saldo betekent dit een verlaging van de lasten van € 87.000.			-87	
Inburgering	Door de uittreding van 3 gemeenten uit de DVO Inburgering worden de uitvoeringskosten verlaagd. Daarnaast zijn de personele en materiële budgetten geïndexeerd conform de kaderbrief. Per saldo betekent dit een verlaging van de lasten van € 341.000.			-341	
Overhead	Een hoger bedrag voor de aan het programma toegerekende overheadkosten. De kosten van overhead zijn overeenkomstig wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk verantwoord (bij programma 3); het effect op de DVO-opbrengsten, een toename met € 172.000, is wel bij programma 2 verantwoord (verwerkt bij de DVO-opbrengsten).				

Baten	**15.173**	**14.757**	**->**	**-415**	
Alle producten	In de begroting 2025 zijn de tarieven bijgesteld conform de stijging van de salariskosten. Hierdoor zijn de geraamde DVO-opbrengsten voor de uitvoeringstaken gestegen t.o.v. de begroting 2024. De stijging van de opbrengsten is hierna per uitvoeringstaak gespecificeerd.				
Doorstroompunt	Hogere rijksbijdrage à € 99.000 en lagere projectinkomsten à € 84.000. De lagere projectinkomsten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door project Aanpak Jeugdwerkloosheid.			15	
Leerplicht	In 2025 wordt conform DVO rekening gehouden met baten op basis van de ingrado-norm. Dit betekent € 353.000 hogere DVO opbrengsten			353	
Sociale recherche	Bijstelling raming DVO-opbrengsten.			3	
Inkoopondersteuning	Bijstelling raming DVO-opbrengsten o.b.v. de actuele afspraken met opdrachtgevers over ureninzet.			-3	
Basismobiliteit (Versis)	In de begroting 2024 waren ten onrechte de reizigersbijdragen niet in de begroting opgenomen, waardoor de baten in 2025 ruim € 500.000 lager uitvallen.			-528	
Ondersteuning WMO/Jeugd	De in 2023 nieuw vastgestelde DVO WMO/Jeugd wordt opgenomen in de begroting. Hierin zit een hogere bijdrage voor overhead à € 146.000. Per saldo betekent dit een stijging van de baten van € 59.000.			59	
Inburgering	Door de uittreding van 3 gemeenten uit de DVO Inburgering worden de baten verlaagd. Daarnaast is de in de DVO opgenomen bijdrage aan overhead verwerkt. Per saldo betekent dit een daling van de baten van € 314.000.			-314	
Gemeentelijke bijdrage	-	-	**->**	-	

3. Algemene baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2024	Begroting 2025		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	**3.415**	**3.599**	**->**	**183**	
Overhead	Stijging facilitaire budgetten door hogere energiekosten, hogere schoonmaakkosten en lagere kapitaallasten.			18	
Overhead	Stijging budgetten voor personeelsbeheer door hogere kosten voor salarisadministratie en arbo en ziekteverzuim.			31	
Overhead	Stijging budgetten voor ICT door hogere kapitaallasten en benodige verhoging van de snelheid dataverkeer als gevolg van gebruikstoename en hybride werken.			25	
Overhead	Indexatie materiele en personele budgetten conform kaderbrief.			338	
Overhead	Verlaging formatie managementteam en vrijgevallen structureel personeelsbudget ondersteundende taak.			(228)	
Treasury	n.v.t.			-	
Baten	**282**	**258**	**->**	**-25**	
Overhead	Lagere inkomsten voor dekking van overheadkosten door einde traineeship-programma in 2025.			-25	
Gemeentelijke bijdrage	-	-	**->**	-	-

Uitgangspunten programmabegroting 2025

De uitgangspunten voor de programmabegroting 2025 zijn vastgesteld in de Kaderbrief Programmabegroting 2025.

Algemeen
Basis vormt het bestaande beleid zoals geformuleerd en geraamd in de Programmabegroting 2024 inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de besluitvorming in het Algemeen Bestuur t/m maart 2024. Nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor de begroting 2025 worden eveneens meegenomen.

Aantallen inwoners
Voor de vaststelling van de aantallen inwoners per gemeente worden, conform de in de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland opgenomen bepalingen, de openbaar gemaakte bevolkingscijfers van het CBS aangehouden naar de stand van 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Voor 2025 worden de voorlopige inwoneraantallen op 1 januari 2024 gehanteerd.

Prijsindexering kostenbudgetten
Overeenkomstig kaderbrief passen we een algemene prijsindexering toe van 2,7%. Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, wordt afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt.

Meerjarenbegroting
In de meerjarenbegroting wordt de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen, prijsindexeringen, actualisatie van werkbudgetten en kapitaallasten.

Salariskosten
Algemeen uitgangspunt is, dat de personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2025 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie in februari/maart 2024. De meest recente CAO-afspraken per januari 2024 zijn verwerkt in de salariskosten met daarnaast, conform kaderbrief, een verwachte indexatie voor 5,8% op basis van de door het CPB gepubliceerde cijfers in de septembercirculaire 2023.
In de jaarrekening worden de werkelijke salariskosten verantwoord.

Rente investeringen en reserves
Basis vormt hiervoor de nota "reserves en voorzieningen". Voor de rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) hanteren wij in de begroting 2025 een rente van 0%. Omdat er geen sprake is van externe financiering kan er geen interne rente gehanteerd worden.
Voor de toerekening aan vaste activa/investeringen hanteren we een omslagrente van 1,5%.

Vennootschapsbelastingplicht
De invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven per 1 januari 2016 heeft gevolgen voor Regio Rivierenland. Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winsten vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is.

BTW
De begroting van de lasten bij de programma's Regionale samenwerking, Contractgestuurde dienstverlening en Algemene baten en lasten is exclusief de compensabele en de verrekenbare BTW.

Meerjarenbegroting
In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen en eventuele prijsontwikkelingen.

Uiteenzetting financiële positie

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten ten aanzien van de financiële positie zijn:
- Een stijging van de salarissen en premies voor pensioenen en werknemersverzekeringen in de begroting 2025 met de vastgestelde CAO voor 2024 met daarnaast, conform kaderbrief, een verwachte indexatie voor 5,8% op basis van de door het CPB gepubliceerde cijfers in de septembercirculaire 2023.
- De (bestemmings)reserves voor Herhuisvesting en Desintegratiekosten worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de dekking van lasten waarvoor ze zijn gevormd. Gevolg hiervan is een geleidelijke verschuiving van financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) naar externe financiering. Indien en voor zover hiervoor additionele bancaire financiering noodzakelijk is, krijgen we te maken met nieuwe (externe) rentelasten. Zolang de marktrente op de huidige lage stand blijft, zal het effect op de gemeentelijke bijdrage beperkt blijven.

Personeelskosten

Het totaal van de geraamde salarislasten (inclusief sociale lasten) in de begroting 2025 bedraagt € 8.303.000. In dit bedrag zijn ook budgetten voor externe inhuur opgenomen en de salarissen van de proces-/programmamanager RW-POA en de trainees die participeren in het project Traineeship Rivierenland. Hierbij wordt de kanttekening geplaatst, dat de salarislasten van RW-POA niet ten laste van onze eigen begroting komen, maar worden gefinancierd uit de financiële middelen van RW-POA zelf.

In het geval we voor (tijdelijke) projecten extern personeel inhuren, worden de lasten hiervan gefinancierd uit de projectopbrengsten. De eventuele inhuurkosten voor projecten zijn niet in de salarisbegroting meegenomen.

Investeringen Regiokantoor

Via deze begroting worden geen kredieten gevraagd voor nieuwe investeringen in 2025.
Eventueel nieuwe investeringskredieten worden via separate bestuursvoorstellen geformaliseerd en in de administratie verwerkt.

Reserves en voorzieningen

Reserves
In het navolgende overzicht is de verwachte stand van de reserves opgenomen de vermeerderingen en verminderingen en de verwachte eindstand op 31 december 2025.
De berekening is gebaseerd op de werkelijke standen per 1 januari 2024 en de geraamde mutaties in 2024 en 2025.

Overzicht reserves *Bedragen x € 1.000*	31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2025
Algemene reserves				
Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening	371	-	-	371
Algemene reserve Regiokantoor	474	-	-	474
Subtotaal algemene reserves	**845**	-	-	**845**
Bestemmingsreserves				
Doorstroompunt (voorheen RMC)	182	-	-	182
Speerpuntberaden	45	-	-	45
Communicatie	9	-	-	9
Herhuisvesting	815	-	33	781
Desintegratiekosten ontvlechtingen	306	-	53	253
Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening	25	-	-	25
Subtotaal bestemmingsreserves	**1.383**	-	**86**	**1.297**
Totaal	**2.228**	-	**86**	**2.141**

Toelichting bij de reserves:

Algemene reserves / risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening
In de begroting 2025 is geen inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening (CgD) geraamd, omdat we met de gemeenten afspraken hebben gemaakt over de ureninzet en uurtarieven/bekostiging van de uitvoeringstaken en daarmee een sluitende exploitatie hebben gerealiseerd in de begroting. Uitgangspunt voor de begroting is een structureel kostendekkende exploitatie zonder inzet van reserves.

Bestemmingsreserves
De actuele verwachting is dat van de bestemmingsreserves in 2025 een bedrag van € 86.000 wordt ingezet. De bestemmingsreserves worden ingezet overeenkomstig de doelstellingen waarvoor de reserves zijn gevormd. Structurele inzet van de (bestemmings)reserves proberen we te beperken om te voorkomen, dat met het afbouwen van deze reserves financiering van een deel van de doorlopende (structurele) lasten binnen onze begrotingskaders niet meer mogelijk is.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen *Bedragen x € 1.000*	31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2025
Voorziening onderhoud gebouwen Tiel	46	16	53	9
Voorziening Bovenwettelijk verlof	40	-	-	40
Voorziening Verlofsparen	26	-	-	26
Totaal	**112**	**16**	**53**	**75**

Toelichting bij de voorzieningen:
De toevoegingen en onttrekkingen zijn afgeleid uit de geactualiseerde meerjarig onderhoudsplan van ons bedrijfspand in Tiel aan de Burg. van Lidth de Jeudelaan. Deze is door het Algemeen Bestuurd geaccordeerd bij de behandeling van de Begroting 2025. Daarnaast zijn er voorzieningen opgenomen voor het bovenwettelijk verlof en verlofsparen.

Geprognosticeerde balans

Activa *Bedragen x € 1.000*	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Totaal vaste activa	764	661	564	467	371	288
Totaal vlottende activa	13.369	12.612	11.585	11.616	11.648	11.673
Totaal activa	**14.133**	**13.273**	**12.150**	**12.083**	**12.019**	**11.961**

Passiva *Bedragen x € 1.000*	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	2.526	2.228	2.141	2.059	1.981	1.907
Voorzieningen	175	112	75	91	105	120
Vaste schulden langer dan één jaar	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	**2.701**	**2.340**	**2.217**	**2.150**	**2.086**	**2.028**
Totaal vlottende passiva	11.433	10.933	9.933	9.933	9.933	9.933
Totaal passiva	**14.133**	**13.273**	**12.150**	**12.083**	**12.019**	**11.961**

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een uniforme set financiële kengetallen in de begroting, waaronder de volgende, die relevant en toepasselijk zijn voor Regio Rivierenland:
- netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kade stellende rol van het bestuur.
Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmabegroting moeten worden opgenomen.

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Regio Rivierenland heeft geen leningen verstrekt aan derden.
De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een ruimte van meer dan 1% geeft voldoende ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Tabel met kengetallen:

Kengetallen	Realisatie 2023	Raming 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	-8,8%	-8,8%	-8,7%	-8,6%	-8,5%	-8,4%
Solvabiliteitsratio	18%	17%	18%	17%	16%	16%
Structurele exploitatieruimte	1,4%	-0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:
- De netto schuldquote blijft meerjarig constant op een niveau van ca. -8,5%.
  Een negatief percentage is gunstig, omdat dit betekent dat we meer vlottende activa (uitzettingen < 1 jaar + liquide middelen) hebben dan schulden.
- De solvabiliteitsratio daalt licht door de geraamde inzet van reserves.
- De structurele exploitatieruimte komt vanaf 2025 op 0%. De inzet van de reserve van de reserve desintegratiekosten is aangemerkt als incidentele mutatie evenals de bijbehorende incidentele lasten. De structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De ramin voor 2024 komt eenmalig onder de 0% wegens de begrote inzet van de RMC/Doorstroompunt reserve. Deze is afgebouwd vanaf 2025 wat resulteert in een structureel sluitende begroting.
  We kunnen het (structurele) budget voor onvoorziene uitgaven inzetten voor het opvangen van tegenvallers binnen de exploitatie.

Kengetallen zijn momentopnamen. Gewijzigde omstandigheden kunnen een behoorlijk effect hebben op de ratio's met betrekking tot onze liquiditeits- en solvabiliteitspositie en de uitkomsten van de exploitatie. In de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' is een opsomming gegeven van een aantal financiële risico's, die hun impact kunnen hebben op onze financiële positie en de uitkomsten van de berekende kengetallen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

De belangrijkste ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage voor de jaren 2025 en verder zijn naar verwachting:
- Voor de jaarlijkse stijging van de salarissen, pensioenlasten en indexering van kostenbudgetten zijn indicatieve percentages opgenomen. In de jaarlijkse Kaderbrief bij de Programmabegroting worden de definitieve percentages vastgesteld.
- De stijging van de uurtarieven bij Contractgestuurde dienstverlening in de (meerjaren)begroting houdt gelijke tred met de ontwikkeling van de salariskosten en overige mutaties in kostenbudgetten.
- De stijging van formatie bij Bedrijfsvoering in programma 3 zijn in 2024 incidenteel verwerkt. Dit is nu structureel verwerkt onder voorbehoud van akkoord van het Algemeen Bestuur op het plan Bedrijfsvoering.

Meerjarenraming

Overzicht baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten				
1. Regionale samenwerking	2.442	2.489	2.537	2.587
2. Contractgestuurde dienstverlening	13.133	13.527	13.932	14.350
3. Algemene baten en lasten	3.599	3.697	3.800	3.921
Meerjarige aanpassingen				
Vrijval kapitaallasten				-15
Treasury-resultaat (rente)		-2	-3	-5
Einde traineeprogramma		-72	-72	-72
Totaal lasten	**19.173**	**19.639**	**20.195**	**20.768**
Baten				
1. Regionale samenwerking	1.120	1.128	1.135	1.143
2. Contractgestuurde dienstverlening	14.757	15.200	15.656	16.126
3. Algemene baten en lasten	258	259	263	267
Meerjarige aanpassingen				
Einde traineeprogramma		-72	-72	-72
Totaal baten	**16.135**	**16.515**	**16.983**	**17.464**
Gemeentelijke bijdrage				
1. Regionale samenwerking	2.951	3.040	3.131	3.225
2. Contractgestuurde dienstverlening	-	-	-	-
3. Algemene baten en lasten	-	2	3	5
Totaal gemeentelijke bijdrage	**2.951**	**3.042**	**3.134**	**3.230**
Saldo van baten en lasten	**-86**	**-82**	**-78**	**-74**
Mutaties reserves (storting (+) en onttrekking (-)				
1. Regionale samenwerking	-	-	-	-
2. Contractgestuurde dienstverlening	-	-	-	-
3. Algemene baten en lasten	-86	-82	-78	-74
Totaal mutaties reserves	**-86**	**-82**	**-78**	**-74**
Gerealiseerd resultaat	**0**	-	-	-

Gemeentelijke bijdrage

Gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Gemeentelijke bijdrage	2.291	2.747	2.951	3.042	3.134	3.230
Totaal	**2.291**	**2.747**	**2.951**	**3.042**	**3.134**	**3.230**
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar		**19,91%**	**7,43%**	**3,07%**	**3,04%**	**3,04%**

Toelichting bij de in de meerjarenraming opgenomen gemeentelijke bijdrage:
In de begroting 2025 is een eenmalige stijging van 7,43% te zien in de gemeentelijke bijdrage door de indexatie, het cao-effect van 2024 en de verwachte stijging van salariskosten van 5,8% in 2025. De in de meerjarenraming opgenomen stijging van de gemeentelijke bijdrage ná 2026 bedraagt gemiddeld 3% per jaar en is het gevolg van de reguliere kostenstijgingen bij de salarissen en de overige kostenbudgetten en een voortzettende daling van het resultaat uit treasury. Het treasuryresultaat neemt jaarlijks af in verband met de daling van de boekwaarde van de investeringen als gevolg van afschrijvingen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat in meerjarig perspectief de jaarlijkse stijging van de gemeentelijke bijdrage redelijk constant blijft en gelijke tred houdt met de ontwikkeling van de salariskosten in de begroting.

Uitgangspunten bij de meerjarenraming

Algemeen
De meerjarenraming geeft een indicatie van de verwachte begrotingssaldi in de periode 2025 t/m 2028. De uitgangspunten komen overeen met de Kaderbrief programmabegroting 2025.

Salarissen
Voor de meerjarenraming zijn we uitgegaan van een stijging van de salarissen en pensioenpremies ná 2026 van gemiddeld 3,0% per jaar. Dit is slechts een raming. Als de werkelijke salariskostenstijging in enig jaar anders uitvalt, wordt de begroting hierop aangepast. Dit wordt vastgelegd in de Kaderbrief, die elk jaar opnieuw wordt vastgesteld bij de start van het begrotingsproces.

Prijsontwikkelingen
In de meerjarenbegroting worden de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarislasten, prijsindexeringen, vrijval van kapitaallasten en actualisaties van werkbudgetten en treasuryresultaten.

Kapitaallasten
In de meerjarenbegroting zijn de kapitaallasten voor 2026 en verder vastgesteld op het niveau van 2025 waarbij rekening is gehouden met de meerjarige mutaties, zoals vrijval van kapitaallasten op het moment dat investeringen volledig zijn afgeschreven.

Afbouw reserves/resultaat uit treasury
Als gevolg van jaarlijkse afschrijvingen van de investeringen daalt het resultaat uit treasury met een klein bedrag per jaar.

Inzet reserves
De inzet van bestemmingsreserves bij programma 3 heeft te maken met de financiering van de extra (kapitaal)lasten van de herhuisvesting (inzet reserve Herhuisvesting) en de lasten van de gerealiseerde modernisering ICT-infrastructuur/vervanging kantoorautomatisering (inzet reserve Desintegratiekosten). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment, dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. De kapitaallasten van de verbouwingsinvesteringen vallen over enige jaren vrij in de begroting, en dat gebeurt op het moment, dat de reserve Herhuisvesting geen saldo meer heeft. Hierdoor behouden we een reëel en structureel sluitende begroting in meerjarig perspectief.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Op grond van artikel 23 lid c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves volgens de (meerjaren)begroting 2025-2028 opgenomen.

Overzicht structurele reservemutaties *Bedragen x € 1.000*		**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**
Reservemutaties					
Inzet Doorstroompunt (voorheen RMC) (progr. 2)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-33	-31	-30	-28
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-53	-51	-48	-46
Totaal reservemutaties		**-86**	**-82**	**-78**	**-74**
Waarvan structureel					
Inzet Doorstroompunt (voorheen RMC) (progr. 2)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-33	-31	-30	-28
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-	-	-	-
Totaal structurele reservemutaties		**-33**	**-31**	**-30**	**-28**
Waarvan incidenteel					
Inzet Doorstroompunt (voorheen RMC) (progr. 2)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-53	-51	-48	-46
Totaal incidentele reservemutaties		**-53**	**-51**	**-48**	**-46**

Toelichting bij het overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Reserve Herhuisvesting:
Deze reserve wordt ook ná 2027 nog jarenlang ingezet voor de financiering van de (kapitaal)lasten van de verbouwingsinvesteringen van de in 2019 gerealiseerde herhuisvesting. De reserve heeft toereikend saldo voor de structurele dekking van deze lasten.

Reserve Desintegratiekosten:
Deze reserve wordt ingezet voor de financiering van de lasten van de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur. De reserve heeft op 31 december 2028 een verwacht saldo van € 109.000. Dit saldo wordt toereikend geacht voor de geraamde inzet ná 2028. Een en ander is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de ICT-kosten in de komende jaren.

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 23 lid b van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de incidentele baten en lasten in het resultaat per programma gespecificeerd. We beschouwen de inkomsten en uitgaven voor de diverse projecten die we uitvoeren voor de gemeenten niet als incidenteel, ondanks het vaak kortlopende karakter van deze projecten. Het voorbereiden, faciliteren en uitvoeren van projecten is voor Regio Rivierenland een structurele en duurzame activiteit, die niet het karakter heeft van een incidentele werkzaamheid.

Aanvullende toelichting bij het overzicht van incidentele baten en lasten
Onze begroting is gebaseerd op bestaand beleid, waarbij we in principe alleen posten met een structureel karakter meenemen. Tegenover de inzet van de reserve desintegratiekosten staan echter wel incidentele lasten gezien het incidentele karakter van de reserve desintegratiekosten. Deze incidentele lasten bestaan uit incidentele lasten voor de ICT-voorzieningen voortkomend uit de vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur.
In de begroting 2025 zijn er bij programma 3 incidentele lasten en geen incidentele baten vastgelegd. Dat is zichtbaar gemaakt in onderstaande tabel.

Overzicht incidentele baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**
Incidentele lasten				
1. Regionale samenwerking				
2. Contractgestuurde dienstverlening				
3. Algemene baten en lasten	53	51	48	46
Totaal incidentele lasten	**53**	**51**	**48**	**46**
Incidentele baten				
1. Regionale samenwerking				
2. Contractgestuurde dienstverlening				
3. Algemene baten en lasten				
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo van de incidentele baten en lasten	**-53**	**-51**	**-48**	**-46**

Bijlage

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	Primitieve Begroting 2025	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Aantal inwoners Regio Rivierenland op 1-1-2024	255.655	27.773	29.944	26.197	25.708	42.370	52.948	20.330	30.385	255.655
Algemene bestuursondersteuning	1.057.873	114.922	123.905	108.400	106.377	175.322	219.093	84.123	125.730	1.057.873
Speerpunten, beleidsondersteuning en projecten	1.893.472	205.697	221.776	194.024	190.403	313.807	392.152	150.571	225.042	1.893.472
Programma 1 Regionale samenwerking	2.951.344	320.618	345.681	302.425	296.779	489.130	611.245	234.695	350.772	2.951.344
Treasury	-10.000	-1.086	-1.171	-1.025	-1.006	-1.657	-2.071	-795	-1.189	-10.000
Onvoorziene uitgaven	10.000	1.086	1.171	1.025	1.006	1.657	2.071	795	1.189	10.000
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 Algemene baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal gemeentelijke bijdrage	**2.951.344**	**320.618**	**345.681**	**302.425**	**296.779**	**489.130**	**611.245**	**234.695**	**350.772**	**2.951.344**

Regio Rivierenland

